

На основу члана 15. тачка з) и члана 43. ст. 1. и 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 53. став 1. тачка а) Закона о државним службеницима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16), Влада Републике Српске, на Другој сједници, одржаној 28.12.2022. године, доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О РАЗРЈЕШЕЊУ ВРШНОЦА ДУЖНОСТИ ПОМОЋНИКА ДИРЕКТОРА ЦЕНТРА ЗА ПРУЖАЊЕ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ, СЈЕДИШТЕ БАЊАЛУКА

1. Сања Павловић, дипломирани правник са положеним правосудним испитом, разрјешава се дужности вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Бања Лука због истека времена на које је постављена.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-5470/22
28. децембра 2022. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

На основу члана 15. тачка з) и члана 43. ст. 1. и 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 42. Закона о државним службеницима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16), Влада Републике Српске, на Другој сједници, одржаној 28.12.2022. године, доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ПОСТАВЉЕЊУ ВРШНОЦА ДУЖНОСТИ ПОМОЋНИКА ДИРЕКТОРА ЦЕНТРА ЗА ПРУЖАЊЕ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ, СЈЕДИШТЕ БАЊА ЛУКА

1. Сања Павловић, дипломирани правник са положеним правосудним испитом, поставља се за вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Бања Лука на период до 90 дана.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-5469/22
28. децембра 2022. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

На основу члана 15. тачка з) и члана 43. ст. 1. и 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 53. став 1. тачка а) Закона о државним службеницима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16), Влада Републике Српске, на Другој сједници, одржаној 28.12.2022. године, доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О РАЗРЈЕШЕЊУ ВРШНОЦА ДУЖНОСТИ ПОМОЋНИКА ДИРЕКТОРА ЦЕНТРА ЗА ПРУЖАЊЕ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ, СЈЕДИШТЕ ДОБОЈ

1. Бранка Ђурановић, дипломирани правник са положеним правосудним испитом, разрјешава се дужности вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Добој због истека времена на које је постављена.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-5466/22
28. децембра 2022. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

На основу члана 15. тачка з) и члана 43. ст. 1. и 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 42. Закона о државним слу-

жбеницима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16), Влада Републике Српске, на Другој сједници, одржаној 28.12.2022. године, доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ПОСТАВЉЕЊУ ВРШНОЦА ДУЖНОСТИ ПОМОЋНИКА ДИРЕКТОРА ЦЕНТРА ЗА ПРУЖАЊЕ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ, СЈЕДИШТЕ ДОБОЈ

1. Бранка Ђурановић, дипломирани правник са положеним правосудним испитом, поставља се за вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Добој на период до 90 дана.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-5467/22
28. децембра 2022. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

На основу члана 15. тачка з) и члана 43. ст. 1. и 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 53. став 1. тачка а) Закона о државним службеницима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16), Влада Републике Српске, на Другој сједници, одржаној 28.12.2022. године, доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О РАЗРЈЕШЕЊУ ВРШНОЦА ДУЖНОСТИ ПОМОЋНИКА ДИРЕКТОРА ЦЕНТРА ЗА ПРУЖАЊЕ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ, СЈЕДИШТЕ ИСТОЧНО САРАЈЕВО

1. Иван Станковић, дипломирани правник са положеним правосудним испитом, разрјешава се дужности вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Источно Сарајево због истека времена на које је постављен.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-5468/22
28. децембра 2022. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

На основу члана 15. тачка з) и члана 43. ст. 1. и 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 42. Закона о државним службеницима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16), Влада Републике Српске, на Другој сједници, одржаној 28.12.2022. године, доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ПОСТАВЉЕЊУ ВРШНОЦА ДУЖНОСТИ ПОМОЋНИКА ДИРЕКТОРА ЦЕНТРА ЗА ПРУЖАЊЕ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ, СЈЕДИШТЕ ИСТОЧНО САРАЈЕВО

1. Иван Станковић, дипломирани правник са положеним правосудним испитом, поставља се за вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Источно Сарајево на период до 90 дана.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-5465/22
28. децембра 2022. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

55

На основу члана 88. став 2. Закона о гасу ("Службени гласник Републике Српске", бр. 22/18 и 15/21) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 115/18, 111/21, 15/22 и 56/22), министар енергетике и рударства доноси

ПРАВИЛНИК О СТАНИЦАМА ЗА ПУЊЕЊЕ ВОЗИЛА НА ПРИРОДНИ ГАС

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се безбједносно-технички услови који морају бити испуњени при пројектовању, изградњи, склапању, постављању и провјери саставних дијелова и склопова који чине техничко-технолошку целину система за снабдијевање моторних возила компримованим природним гасом (у даљем тексту: КПП), станица за снабдијевање моторних возила горивом (у даљем тексту: станица), као и система којим се пуне резервоари под притиском на возилима до називног (уобичајеног) притиска пуњења од 200 бара при температури од 15 °C, као и спровођење мјера заштите од пожара и експлозија.

Члан 2.

Појмови употребљени у овом правилнику имају следећа значења:

1) природни гас је гасовито гориво које садржи мјешавину гасовитих угљоводоника, претежно метана, укључујући и етан, пропан и друге угљоводонике и неке друге непаљиве гасове као што су азот и угљен-диоксид,

2) станице за пуњење моторних возила на природни гас (пунионице) су уређаји за утакање природног гаса у резервоаре компримованог гаса унутар моторних возила који су током експлоатације фиксно повезани са моторним возилом и обухватају погонске просторије и техничке уређаје који служе за рад, и то цјевоводе, компресор, посуде под притиском, уређаје за мјерење, управљање и регулисање, уређаје за истакање (аутомате за истакање, савитљиви вод, прикључак, резервоар), безбједносне уређаје, арматуре,

3) уређаји за пуњење природног гаса су уређаји без резервоара за гас код којих је моторна, односно компресорска јединица смјештена унутар херметички затворене растеретне посуде,

4) компресор је уређај за компресију гаса којим се притисак гаса повећава од ниже на виши ниво притиска, а поседује властите безбједносне елементе, односно све потребне безбједносне механизме и компримира природни гас на дозвољени напритисак пунионице,

5) посуде под притиском су затворени простори, односно резервоари за гас који складиште природни гас који је компримован компресором, а могу бити растеретне посуде, сепаратори, уређаји за сушење гаса, филтери,

6) уређаји за истакање (пуњење) су дијелови пунионице преко којих се истаче (пуни) природни гас у возила која се пуне, а обухватају аутомате за истакање, савитљиви вод за пуњење, спојницу за пуњење, те евентуално и уређаје за мјерење количине гаса,

7) аутомати за истакање (пуњење) су стационирани уређаји за истакање који имају заштитно кућиште које се не мора отварати да би се вршило опслуживање,

8) спојница за пуњење је дио на крају савитљиве цијеви са затварачем (ручни вентил, гасна славина) која служи као прикључак за пуњење, којим се врши спајање прикључка на страни возила и пунионице,

9) уређаји за мјерење, управљање и регулацију су уређаји који служе за осигурање рада система за пуњење возила природним гасом унутар граница допуштеног и одобреног радног стања, а користе се за аутоматско мјерење, надзор параметара радног стања, регулацију стања унутар граничних вриједности параметара нормалних услова рада, надзор, просљеђивање или записивања параметара радног стања и друго,

10) заштитна мјерна и контролна опрема је уграђена заштитна опрема и њој припадајући уређаји за мјерење, управљање и надзор који у случају наступања граничних услова својим заштитним дјеловањем спречавају да пара-

метри погонског стања система за снабдијевање моторних возила КПП-ом пређу у недозвољено подручје рада,

11) безбједносни уређаји који дјелују на механички начин спречавају прекорачење дозвољеног радног напритиска или истицање гаса у случају одступања од прописаног рада и раде без помоћне енергије (сигурносни вентил са опругом, самозатварајућа спојница),

12) савитљива цијев за пуњење је флексибилни дио уређаја за пуњење возила природним гасом, на чијем је крају причвршћена спојница за пуњење,

13) заштићено подручје је простор у ближој околини пунионице и њених компоненти у којем се услед незаптивљивости, на прикључцима, арматурама, спојевима или приликом прикључивања или раздвајања спојева на водовима, не може искључити могућност цурења природног гаса или смјесе природни гас - ваздух,

14) простор угрожен експлозивном атмосфером је простор у којем постоји експлозивна гасна атмосфера или се њена присутност може очекивати, у количини која захтијева посебне мјере у погледу конструкције, уградње и употребе уређаја и разврстава се у зоне опасности, на основу учесталости појаве и дужине трајања експлозивне гасне атмосфере,

15) експлозивна гасна атмосфера је смјеса ваздуха и запаљивих гасова у атмосферским условима у којој се процес горења након извршеног паљења преноси на цијелу несагорјелу смјесу,

16) зона 1 обухвата подручја у којима се рачуна да ће повремено настати експлозивна атмосфера гасова,

17) зона 2 обухвата подручја у којима се не рачуна да ће настати експлозивна атмосфера услед гасова, али ако до ње ипак дође, онда је то само ријетко и током кратког периода,

18) подручје досезања је простор до којег спојница за пуњење може у радним условима досегнути хоризонтално у радној висини плус један метар,

19) безбједно растојање је растојање између једног уређаја и једног заштићеног објекта изван уређаја који треба да буде заштићен од утицаја испуњеног гаса у случају одступања од прописаног начина рада, при чему се изван безбједног растојања може искључити опасност од настанка експлозивне атмосфере, односно доња експлозивна граница (УЕГ) се не прекорачује,

20) безбједна удаљеност је удаљеност између резервоара и опреме под притиском запаљивог гаса од других система у његовој близини, односно инсталација, објекта, јавних саобраћајних површина, с циљем да се заштитити резервоар под притиском од опасних случајева, попут загријавања узрокованог ватром или механичким оштећењем,

21) доња граница експлозивности је концентрација запаљивог гаса или паре у ваздуху испод које атмосфера није експлозивна,

22) уређај за сушење гаса је компонента система за пуњење природним гасом којим се смањује удио влаге, односно испарене воде у природном гасу,

23) заштитна растојања између пунионице и сусједних постројења, уређаја, објеката или путева за јавни саобраћај су растојања чија је сврха да штите пунионицу и резервоаре за гас под притиском у возилима од неког догађаја који може штетно утицати (загријавање услед пожара и механичко оштећење),

24) простор станице за снабдијевање моторних возила КПП-ом је простор на којем се КПП испоручује у резервоар под притиском ВПП-а (возила с погоном на природни гас),

25) интерна станица за снабдијевање горивом је станица с ограничењем приступа, односно станица за пуњење горивом (нпр. за потребе унутар привредног друштва) с ограничењем приступа за снабдијевање горивом ограниченој групи лица (нпр. запосленим тог привредног друштва),

26) станица за снабдијевање КПП-ом је станица за снабдијевање возила компримованим гасом, а обухвата инсталације и уређаје за снабдијевање моторних возила КПП-ом,

27) пуњење резервоара је начин услуге код којег стручно оспособљено лице запослено у станици и стручно оспособљено и додатно увјежбано лице запослено у станици обавља снабдијевање моторних возила горивом,

28) систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом је дио простора на станици за снабдијевање превозних средстава горивом на којем је смјештен систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом и чини га техничко-технолошка цјелина којом се на локацији станице обавља пуњење резервоара возила с погоном на КПП, односно опрема којом се на локацији станице компримује, складишти или евентуално на други начин додатно припрема природни гас, те се у резервоар возила испоручује у стању погонског горива потребног за снабдијевање моторних возила с погоном на КПП,

29) систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом са спорим пуњењем је систем за снабдијевање КПП-ом којим се директно из уређаја за компресију или из складишта КПП-а резервоар на возилу пуни споро, односно тако да је снабдијевање возила КПП-ом траје значајније дужи од уобичајеног времена за снабдијевање возила течним горивом,

30) систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом са брзим пуњењем је систем за снабдијевање КПП-ом којим се директно из уређаја за компресију или из складишта гаса КПП-а резервоар на возилу пуни брзо, односно у кратком периоду у којем је вријеме снабдијевања КПП-ом упоређиво с временом пуњења течног горива,

31) улазна прирубница је прирубница, односно други елемент на мјесту гасног цјевовода, на којем се повезују доводни гасовод (улазни гасовод гасног дистрибутивног и/или транспортног система) и систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом, те посматрано у смјеру протока гаса представља улаз гаса у систем,

32) компоненте система су поједине цјелине које су саставни дијелови система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, као нпр. компресори, резервоари гаса, аутомат за истакане или доводна јединица за снабдијевање КПП-ом, гасни цјевоводи и др.,

33) компресорска јединица је јединица која се састоји од једног или више компресора, укључујући све припадајуће цјевоводе и припадајућу опрему,

34) резервоар под притиском је свака посуда која се користи за држање или складиштење компримованог природног гаса,

35) група резервоара представља више резервоара под истим притиском гаса постављених и повезаних у заједничку функционалну цјелину (батерију боца), а која у систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом чини самосталну структурну цјелину (јединицу) система,

36) складишна јединица је група више резервоара гаса или више резервоара под притиском, под истим или различитим притиском гаса, који чине самосталне структурне цјелине унутар складишта гаса у систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом,

37) складиште гаса је структурна цјелина која се састоји од једне или више складишних јединица у склопу система за снабдијевање моторних возила КПП-ом,

38) главни неповратни вентил је ручни неповратни вентил, односно уређај с ручним управљањем којим се на брз начин затвара проток гаса, а којим се одваја систем оператора доводног гасовода (дистрибутивног и/или транспортног гасног система) од купца гаса, или се њим одвајају поједини дијелови система за снабдијевање моторних возила КПП-ом који су под притиском гаса,

39) ручни неповратни вентил је уређај с ручним управљањем којим се затвара проток гаса,

40) аутоматски неповратни вентил је уређај с осигурањем аутоматским дјеловањем којим се затвара проток гаса у случају опасности,

41) аутомат за истакане КПП-ом је уређај с уграђеном опремом за пуњење КПП-а који се може смјестити на лока-

цији одвојеној од преосталих дијелова система за снабдијевање моторних возила КПП-ом и с њима повезати гасним цјевоводом, при чему су припадајући уређаји и систем за мјерење и приказивање смјештени у заштитном кућишту,

42) доводна јединица за снабдијевање КПП-ом (доводна јединица) је уређај за снабдијевање возила КПП-ом који се састоји у основи од савитљиве цијеви за пуњење, спојнице за пуњење и спојнице за повлачење и представља компоненту система за снабдијевање моторних возила КПП-ом и који се користи да би се моторно возило на погон природним гасом напунило на простору интерне пунионице за снабдијевање КПП-ом,

43) спојница за пуњење је дио на излазном крају савитљиве цијеви са сигурносним дугметом (ручним вентилом, гасном славином) за пуњење којим се обавља спајање са спојним мјестом на резервоару возила и чини дио опреме система за снабдијевање возила КПП-ом,

44) безбједносна спојница на повлачење је безбједносни механизам на доводној јединици за снабдијевање возила КПП-ом који штити од штете и истицања природног гаса у случају дјеловања недопуштене силе на савитљиву цијев за пуњење (нпр. у случају да возило крене, а да није одвојило спојницу за пуњење),

45) компензациона посуда је посуда у склопу система за снабдијевање КПП-ом која преузима компримовани природни гас и тако смањује пулсирање притиска унутар система за снабдијевање моторних возила КПП-ом,

46) одјелјивач (сепаратор) течности је компонента у склопу система за снабдијевање моторних возила КПП-ом којом се обавља одвајање и сакупљање текућих састојака (примјеса природног гаса),

47) цјевовод су дијелови цијевне инсталације за проток флуида, који су међусобно повезани у систем опреме под притиском, а цјевоводом се сматрају поједине цијеви или цијевни системи, ковани цијевни дијелови, спојни елементи, продужци, прецизне металне цијеви или евентуално и други дијелови подвргнути притиску, при чему се и измјенљивач топлоте направљен од цијеви и намијењен за хлађење или гријање ваздуха исто сматра цјевоводом,

48) уређаји за мјерење, управљање и регулацију су уређаји који служе за осигурање рада система за снабдијевање моторних возила КПП-ом унутар граница допуштеног и одобреног радног стања, а који се користе да би се остварило аутоматско мјерење, надзор параметара радног стања, регулација стања унутар граничних вриједности параметара нормалних услова рада, надзор, просљеђивање или биљежење параметара радног стања и друго,

49) заштитна, мјерна и контролна опрема је уграђена заштитна опрема и њој припадајући уређаји за мјерење, управљање и надзор који у случају наступања граничних погонских услова својим заштитним дјеловањем спречавају да параметри погонског стања система за снабдијевање моторних возила КПП-ом пређу у подручје недопуштених услова рада,

50) заштитни зид је зид, заклон или преграда који спречава пренос топлоте зрачењем и/или спољашње механичко дјеловање на дијелове система за снабдијевање моторних возила КПП-ом,

51) нормални услови рада представљају стање при којем уграђена опрема ради у границама пројектованих параметара, односно у одобреном радном подручју појединих компоненти система, а систем за снабдијевање КПП-ом ради у предвиђеном и одобреном подручју дјеловања уређаја за мјерење, надзор и регулацију,

52) притисак пуњења је притисак при којем се гасни стремници система за снабдијевање моторних возила КПП-ом пуне КПП-ом,

53) максимални допуштени притисак пуњења је највећи дозвољени притисак пуњења резервоара моторних возила на погон природним гасом (ВППГ) од стране система за снабдијевање моторних возила КПП-ом и једнак је утврђеном максималном притиску пуњења према важећим прописима о опреми под притиском,

54) радни притисак је притисак у појединим саставним дијеловима током рада система за снабдијевање моторних возила КПП-ом према важећој регулативи, а који се може разликовати од једне до друге компоненте система,

55) максимални радни притисак је максимални притисак који се може појавити у појединим компонентама система током рада према важећој регулативи, подудара се с утврђеним максималним притиском пуњења према прописима који регулишу опрему под притиском,

56) испитни притисак је притисак испитивања на чврстоћу (стабилност) или непропусност, при чему се различите вриједности притиска испитивања пробом под притиском захтијевају за поједине компоненте система,

57) притисак пуцања је највиши притисак који компонента система издржава, а добијен је испитивањем разарања на притиску при којем долази до лома,

58) стручно оспособљено лице запослено у станици је лице које мора бити оспособљено за правилно руковање уређајима на станици и средствима за гашење пожара, упознато је са осталим сигурносним мјерама и мора имати положен стручни испит за руковање запаљивим течностима и гасовима, те положен стручни испит из гасне технике,

59) стручно оспособљено и додатно увјежбано лице запослено у станицама је лице које мора бити оспособљено за правилно руковање уређајима на станици и средствима за гашење пожара, упознато са осталим сигурносним мјерама, врши надзор и регулацију аутоматских заштитних дијелова и друге заштитне мјерне и контролне опреме на станици и мора имати положен стручни испит за руковање запаљивим течностима и гасовима, те положен стручни испит из гасне технике,

60) одговорно стручно лице је лице запослено у привредном субјекту, инжењер техничке струке са положеним стручним испитом за руковање експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима, те положеним стручним испитом из гасне технике,

61) лице техничке струке је лице специјализовано за цијевне системе или машинске радове, са искуством у извођењу и/или раду са системом за снабдијевање моторних возила КПП-ом, стручно лице, инсталатер гасних инсталација или радник са завршеном стручном обуком и најмање једном годином искуства на раду са системом за снабдијевање моторних возила КПП-ом и радник је привредног субјекта,

62) тијело надлежно за испитивање и техничко надгледање је именовано тијело које спроводи испитивање или техничко надгледање према важећем закону и прописима о опреми под притиском и противексплозивној заштити,

63) мобилно складиште за превоз КПП-а је вишеструка батерија боца или резервоар монтиран на возилу или прикључној станици, који се користи за транспорт природног гаса до КПП станице за пуњење, опремљене инсталацијом за безбједно пуњење, транспорт и пражњење КПП-а, у складу са АДР прописима за превоз природног гаса, постављене на трејлер (полуприколица), камион и приколицу камиона и БДФ платформу,

64) претакачки мост служи за прикључење и пражњење мобилних складишта на станици за пуњење возила КПП-а.

ГЛАВА II ОПШТИ ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА САСТАВЉАЊЕ И КОМПЛЕТИРАЊЕ СИСТЕМА

1. Општи услови

Члан 3.

(1) Спецификација техничке опреме и уређаја који чине техничко-технолошку цјелину система снабдијевања возила КПП-ом налази се у Прилогу 1. овог правилника.

(2) Шематски приказ из Прилога 1. овог правилника не представља обавезујућу спецификацију потребних уређаја и опреме, те се могу примјенити и други уређаји и опрема, као и опрема за више притиске пуњења, узимајући у обзир безбједност рада компонената, безбједну удаљеност,

зоне опасности, механичку чврстоћу и провјеру безбједне уградње.

Члан 4.

(1) Сви елементи система за снабдијевање моторних возила КПП-ом морају одговарати својој намени и бити испитани у складу са важећим прописима и стандардима, тако да могу издржати било какав утицај предвидив у току израде, састављања, почетка рада, провјере радних услова и рада система, као што су температурне промјене, силе или вибрације, издржавање испитног притиска и друго.

(2) Заштита против корозије дијелова изложених корозији мора бити осигурана коришћењем одговарајућих поступака површинске заштите, облагања и/или катодне заштите.

(3) Цјелина система за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити изграђена и испитивањем на притисак потврђена као непропусан систем у складу са важећим стандардима.

(4) Постављање и/или састављање појединих дијелова система у сврху комплетирања система за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора се обавити и документовати према спецификацијама произвођача опреме и уређаја.

(5) Све компоненте система и контролни елементи за које се током експлоатације при редовном или ванредном надзору, у раду или одржавању тражи прилагођавање, подешавање или замјена, морају се поставити на начин да су лако доступни.

(6) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити опремљен заштитном мјерном и контролном опремом и уређајима за мјерење, управљање и надзор који спречавају недозвољене радне услове у систему и недопуштене нивое притиска у гасним резервоарима моторних возила која се снабдијевају КПП-ом.

(7) При градњи система за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора се узети у обзир могући утицај рада компресорске јединице или компресора на локално снабдијевање гасом.

(8) За састављање структурне цјелине система за снабдијевање моторних возила КПП-ом на мјесту постављања система за снабдијевање моторних возила КПП-ом потребно је по изградњи, односно комплетирању система издати исправу која укључује оцјену усаглашености с обзиром на важеће прописе из области опреме под притиском, безбједности уређаја, противексплозивне заштите, електромагнетне компатибилности и стандарде за нисконапонске електричне инсталације, те други технички прописи и њима одређени стандарди.

2. Технички услови за опрему и уређаје

Члан 5.

(1) Димензије доводног гасовода до споја на улазној прирубници система за снабдијевање КПП-ом морају бити провјерене с обзиром на захтјева на улазној страни компресорске јединице или компресора.

(2) При раду дијелова компресорске јединице или компресора искључују се недостаци који се односе на расподелу протока, губитка притиска или пулсирања гаса у доводним гасоводима за које је задужен оператер дистрибутивног система.

(3) Главни непропусни вентил мора бити постављен изван простора зона опасности система за снабдијевање моторних возила КПП-ом (на крајњем дијелу доводног гасовода за који је задужен оператер дистрибутивног система, у струји гаса прије улазне прирубнице).

(4) У систему за снабдијевање КПП-ом између улазне прирубнице и дијелова на излазу компресорске јединице или компресора треба да буде постављен неповратни систем.

(5) Уколико у близини станице за КПП није изграђена гасоводна мрежа, станице са гасом могу се снабдијевати мобилним складиштем за КПП, а прикључење мобилног складишта на претакалишту врши се брзим спојницама.

(6) Мобилна складишта се постављају на раван плато на безбједном растојању од границе парцеле, постојеће опреме и приступних саобраћајница.

(7) Мобилна складишта морају бити урађена у складу са важећим прописима и регистрована по важећим АДР прописима.

Члан 6.

(1) У систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом потребно је уградити безбједносни механизам који искључује компресор или поједине дијелове компресорске јединице у случају да се улазни притисак повећа или смањи изван граница допуштених од стране произвођача уређаја и опреме система за снабдијевање КПП-ом.

(2) Систем искључивања из става 1. овог члана не може бити таквог типа да омогућава аутоматско поновно започињање са радом без претходног отклањања узрока искључивања (рестарт).

(3) Сви показивачи притиска на систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом морају као мјерну јединицу приказивати бар.

(4) Максимални допуштени радни притисак на показивачу мора бити јасно назначен ознаком граничне вриједности.

Члан 7.

(1) На систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом потребно је осигурати могућности ручне блокаде протока гаса на начин да је уграђен механизам за ручно заустављање протока гаса и пуњења резервоара под притиском на возилу на:

1) доводном гасоводу на мјесту које је прије улазне прирубнице, тако да је на том мјесту могуће искључивање довода гаса у било којем тренутку,

2) мјестима гасног цјевовода у систему за снабдијевање КПП-ом на улазној и на излазној вези сваке групе резервоара складишта гаса и

3) мјесту гдје одговара, а испред сваког од аутомата за истакање КПП-а или јединице за снабдијевање КПП-ом.

(2) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора садржавати уграђене контролне механизме за обустављање рада са аутоматским дјеловањем (ел. уређај за искључење који је у склопу аутоматског неповратног вентила):

1) у струји гаса након улазне прирубнице система за снабдијевање моторних возила КПП-ом,

2) на мјестима гасног цјевовода на улазном и излазном споју сваке групе резервоара складишта гаса и

3) у струји гаса непосредно прије аутомата за истакање КПП-а или доводне јединице за снабдијевање КПП-ом и из главног ручног неповратног вентила из става 1. овог члана.

Члан 8.

(1) Заштитна, мјерна и контролна опрема не може се користити за управљање и оперативни надзор рада система за снабдијевање КПП-ом.

(2) Након укључења заштитне, мјерне и контролне опреме, одговарајући активирани елементи морају прећи у стање којим се остварује безбједност.

(3) Уколико неки дијелови заштитног система проузрокују интервентно искључење, тада ти дијелови система искључују могућност за аутоматско поновно започињање са радом (аутоматски рестарт).

(4) Заштитна мјерна и контролна опрема треба да има документацију која је потребна с обзиром на одговарајуће тестирање и оцјену усаглашености производа.

(5) Поставке о безбједности и њихове промјене не могу бити доступне неовлашћеној особи и као такве морају бити повјерљиве.

Члан 9.

(1) Сигурносни вентили морају бити постављени на начин да њихов распоред не утиче на њихов рад.

(2) Заштитна, мјерна и контролна опрема се изабира на начин да сигурносни вентили не активирају прекид рада система за снабдијевање моторних возила КПП-ом у случају када систем ради унутар граничних вриједности постављених радних параметара (тј. у границама нормалних услова рада, односно допуштеног радног стања при којем опрема ради унутар граница пројектованих параметара, односно у одобреном радном подручју).

Члан 10.

(1) Одушне и отпусне цијеви безбједносних, заштитних уређаја и опреме морају:

1) осигурати безбједно истицање гаса,

2) бити димензионисане и грађене на притисак, те притисног разреда опреме најмање PN 10,

3) изведене на начин да њихово заштитно дјеловање није нарушено чак и под неповољним условима, попут таложења, страних тијела, кондензације, корозије, те с изједначењем потенцијала и уземљењем према захтјевима за електричне инсталације и опрему.

(2) Одушне и отпусне цијеви могу се међусобно повезивати и комбиновати, при чему се мора водити брига да се тиме не наштети протоку из доводних дијелова тог система.

(3) Испусти из одушних и отпусних цијеви морају бити:

1) вертикални,

2) омогућити несметану емисију гаса у слободан спољашњи простор,

3) смјештени на безбједном спољашњем простору, најмање 3 m изнад нивоа тла или најмање 1 m изнад највишег дијела објекта, ако је објекат унутар подручја 5 m од система за снабдијевање КПП-ом, и

4) на начин да простори зона опасности (потенцијалне угрожености експлозивном атмосфером) не могу задржати у подручја приступачна људима, сусједне просторе и просторије с узрочницима паљења, климатизациским уређајима или било којем подручју које садржи запаљиве ствари.

Члан 11.

(1) Филтери и одјеливачи течности (сепаратори, таложници примјеса, одвајачи нечистоћа) морају бити компоненте система за снабдијевање КПП-ом.

(2) Филтрима и одјеливачима течности се у условима максималног предвиђеног протока гаса (капацитета пуњења) треба осигурати проток гаса без присуства потенцијалних нечистоћа, за што требају сабирни резервоар довољне величине.

(3) Филтери и одјеливачи (сепаратори, таложници) могу се комбиновати у једном систему.

(4) Вентили за искључивање (неповратни вентили или гасне славине за блокаду протока) морају се поставити испред филтера, при чему рад вентила не може бити угрожен нечистоћама у саставу гаса.

(5) Обавезан је надзор количина нечистоћа издвојених у филтеру постављеном у главној линији протока гаса.

(6) Надзор количина нечистоћа у филтеру може се извести организацијским мјерама (редовне визуалне провјере) и техничким мјерама (уграђња уређаја за мјерење диференцијалног притиска с индикатором за максимум).

(7) Филтери и одјеливачи течности (сепаратори, таложници) морају бити постављени тако да се могу отворити и испразнити на сигуран начин, а у случају да се отварају и затварају учестало, морају бити опремљени затварачем за брзо ручно затварање.

(8) За течност (гасни кондензат) скупљену у одјеливачу течности (сепаратору) мора се осигурати ручни или аутоматски механизам за пражњење (по могућности са сабирним резервоаром) и манипулација течношћу у складу са прописима из области запаљивих течности и гасова, заштити вода, класификацији простора угроженог експлозивном атмосфером и условима рада у том простору.

(9) Сав природни гас који се појави у одјеливачу течности (сепаратору) потребно је вратити у процес компримовања.

Члан 12.

(1) Уређај за сушење гаса мора бити постављен у систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом ради смањења удјела влаге, спречавања смрзавања и појаве кондензације.

(2) Уграђени уређај за сушење гаса мора осигурати да тачка росишта гаса у условима пуњења у резервоар под притиском на возилу износи мање од -20°C .

(3) Сушење гаса може се спровести користећи и друге технички усклађене методе или се сушење гаса у систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом евентуално може и избјећи, ако је осигурано да у условима који одговарају стању гаса при пуњењу у резервоар под притиском на возилу тачка росишта гаса износи мање од -20°C .

Члан 13.

(1) Компензациона посуда (отпусни резервоар) служи за прихват гаса из подручја високог притиска на излазnoj страни компресора или компресорске јединице, а ради растерећења и стабилизације рада у подручју високог притиска, те поврата гаса на улазну страну компресора или компресорске јединице.

(2) Компензациона посуда мора бити опремљена сигурносним вентилом.

(3) Сигурносни вентил на компензационој посуди мора осигурати да поврат гаса који се враћа на улазну страну компресора или компресорске јединице не проузрокује прекорачење максимално допуштеног радног притиска компензационе посуде.

Члан 14.

(1) Уграђени компресорски уређаји морају бити таквог типа да је осигурана могућност безбједног и континуираног рада система за снабдијевање КПП-ом.

(2) Компресорске јединице или компресори морају се темељити, поставити и повезати на такав начин да пренос вибрација на објекте и сусједне дијелове система буде унутар допуштених нивоа.

(3) Сваки компресор мора посједовати одговарајући механизам за заштиту од недопуштеног пулсирања притиска у систему за снабдијевање КПП-ом.

(4) У случају нестанка електричне енергије сваки поједини компресор се мора самостално искључити на сигуран начин.

(5) Уређај за искључење компресора из става 4. овог члана мора аутоматски заустављати доток гаса до дијела компресорске јединице или компресора који није у функцији (кад нема процеса компримовања).

(6) Сваки поједини степен компресије на компресору мора бити опремљен одговарајућим уређајима за мјерење, управљање и регулацију, заштитном мјерном, контролном и надзорном опремом.

(7) Постављени степен компресије на компресору из става 6. овог члана мора се одабрати на начин да радни притисак компоненти система смјештених иза компресора неће премашити њихов највиши допуштени радни притисак за случај да систем не ради унутар заданих параметара, узимајући притом у обзир нивое допуштених од степена безбједносних уређаја.

(8) На излазном степену компресора мора бити постављен сигурносни вентил с осигураним довољним одушним капацитетом испуштања гаса.

(9) Температура гаса на излазу сваког компресора не може наштетити раду уграђених уређаја или бити упитна за њихову безбједност.

(10) Неелектрична опрема која се користи унутар простора зона опасности, а може бити потенцијални узрочник паљења експлозивне атмосфере, мора испуњавати услове

прописане прописима и стандардима из области противексплозивне заштите.

(11) Конструкција компресора мора бити у складу са зоном опасности простора потенцијално угроженог експлозивном атмосфером у којој су смјештени.

(12) Радне температуре се морају надзирати заштитном мјерном и контролном опремом која аутоматски искључује компресор у случају детекције недопуштене температуре.

(13) Није дозвољено да компресор аутоматски поново започне с радом након што је искључен заштитном мјерном и контролном опремом.

(14) Стање природног гаса који је компримован компресором не може проузроковати грешке у раду с обзиром на корозију и трајност компоненти уграђених иза компресора.

(15) С циљем биљежења експлоатационих услова рада, на компресору је потребно уградити сервисно бројило са биљежењем часова рада.

(16) Сви потребни подаци о компресорској јединици или компресору морају бити јасно и читко назначени на написној плочи уређаја.

Члан 15.

(1) Уређај за ручно искључивање (ручни неповратни вентил или гасна славина за блокаду протока) мора се поставити на свим гасним цјевоводима (улазним и излазним) који су спојени са складиштем гаса.

(2) Уколико је неколико резервоара под притиском или група резервоара под истим притиском повезано у складишну јединицу, тада је довољан само по један уређај за искључивање на гасном цјевоводу којим је спојена складишна јединица.

(3) Уређај за искључење мора бити постављен на начин да је за руковање лако доступан.

(4) Аутоматски неповратни вентил (уређај за искључивање на излазnoj страни складишта гаса) мора бити повезан с прекидачем за случај опасности постављеним у простору благајне, као и с прекидачем за случај опасности на компресорској јединици.

(5) Није допуштено коришћење безбједносног механизма заштитне мјерне и контролне опреме (заштитна мјерна и контролна опрема и њој припадајући уређаји за мјерење, управљање и надзор) с циљем искључивања складишта гаса или искључивања појединих резервоара под притиском, из разлога што она својим заштитним дјеловањем мора спријечити пораст притиска изнад нивоа максималног допуштеног радног притиска.

(6) За сваку складишну јединицу потребно је осигурати показивач притиска ознаком граничне вриједности радног притиска складишне јединице.

Члан 16.

(1) При пуњењу резервоара под притиском у возилу безбједносни механизам система КПП-а треба почети дјеловати најкасније у тренутку достизања максималног допуштеног радног притиска, а служи за спречавање дотока КПП-а под притиском већим од максимално допуштеног притиска пуњења.

(2) Безбједност од прекорачења притиска треба се осигурати узимајући у обзир нивое притиска који настају у условима допуштених радних одступања безбједносног механизма који се користи.

(3) За возила с погоном на природни гас која се пуне компримованим природним гасом и чији резервоари под притиском одговарају захтјевима за уградњу у возила, регулисаним прописима о покретној опреми под притиском, максимално допуштени притисак при пуњењу резервоара мора се ускладити и ограничити тако да се у резервоарима под притиском моторног возила не прекорачи:

1) притисак од 200 бара у условима при пуњењу резервоара који одговарају устаљеном стању природног гаса у резервоару возила при температури од 15°C и

2) притисак од 260 бара који по пуњењу резервоара може настати у резервоару возила изложеног максималним очекиваним температурама околине без обзира на температуру околине и природног гаса у резервоару возила при пуњењу.

Члан 17.

(1) На простору станице за снабдијевање моторних возила КПП-ом морају бити осигурани следећи минимални услови за искључење система и прекид испоруке КПП-а у случају опасности:

1) тастер за искључење у случају опасности (ЕСД) поставља се на лако доступном мјесту у близини пулта и на самом уређају за снабдијевање КПП-ом, лице запослено на станици за снабдијевање КПП-ом мора бити упознато са мјестом гдје се тастер налази,

2) тастер мора истовремено искључити цијели систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом, као и све друге системе за текуће гориво који припадају станици за пуњење моторних возила горивом, а допуштени изузеци су искључиво уређаји везани уз безбједност на станици (заштитна мјерна и контролна опрема),

3) тастер за искључење у случају опасности мора бити постављен на сваком компресору, односно свакој компресорској јединици, који искључује компресорску јединицу или компресор, одваја систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом од дотока гаса, а истовремено прекида доток гаса до уређаја за снабдијевање КПП-ом и

4) систем аутоматског искључења у случају опасности мора бити уграђен у систем станице за снабдијевање моторних возила КПП-ом на начин да у случају опасности искључује цијели систем за снабдијевање КПП-ом, а допуштени изузеци су искључиво уређаји везани уз безбједност (електрични систем с нултим потенцијалом).

(2) Активирањем тастера за искључење у случају опасности све гасне цијеви које воде из складишта гаса морају бити затворене.

(3) Активирањем тастера за искључење у случају опасности на систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом са спорим пуњењем излаз гаса из компресора мора бити прекинут.

(4) При сваком искључењу у случају опасности цијели систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити доведен у безбједно стање.

(5) Једноставним ресетовањем тастера за искључења у случају опасности није дозвољено избјегавање или прекид поступка искључења у случају опасности, а осигурава се тако да је тастер за искључење повезан с механизмом за задржавање и закључавање у искљученом положају.

(6) Искључење у случају опасности које је настало на систему аутоматског искључења у случају опасности на систему КПП-а може опозвати само стручно оспособљено и додатно увјежбано лице запослено у станици које обавља снабдијевање моторних возила горивом.

(7) Погрешна искључења активирањем тастера за искључење на простору станице за снабдијевање моторних возила горивом, случајна искључења без појаве стварне опасности, као и код уређаја за снабдијевање КПП-ом у случају опасности, у возилу може прекинути стручно оспособљено лице запослено у станици.

(8) Сви тастери за искључења у случају опасности морају бити смјештени на лако видљивом мјесту.

(9) Тастери за искључења у случају опасности на локацији благајне, као и код уређаја за снабдијевање КПП-ом, морају уз то бити лако и брзо доступни.

Члан 18.

(1) Аутомат за истакање КПП-а обавезно се састоји од следећих дијелова:

- 1) савитљива цијев за пуњење,
- 2) спојница за пуњење,

3) верификовани мјерни уређаји за мјерење и показивање испоручене количине гаса,

4) заштитно кућиште.

(2) Аутомат за истакање КПП-а мора бити опремљен следећим безбједносним механизмима:

1) безбједносном спојницом за повлачење,

2) аутоматским неповратним вентилом за искључивање постављеним на гасном цјевоводу непосредно испред аутомата за истакање КПП-а,

3) уређајем за аутоматску провјеру притисне способности система уграђеног на возилу,

4) уређајем за искључење при процесу пуњења КПП-а и

5) уређајем за спречавање истицања гаса и напајања гасом доводне јединице за снабдијевање КПП-ом у случају општења дјеловањем недопуштене силе на доводну јединицу.

(3) На аутомату за истакање мора се осигурати погодан држач за спојницу за пуњење.

(4) Смјештај спојнице за пуњење мора бити такав да спојница за пуњење на аутомату за истакање буде заштитена од механичког општења, уласка воде, таложења, страних материја и онечишћења.

(5) При повезивању спојнице за пуњење са возилом са погоном на природни гас које се треба напунити, изједначавање потенцијала мора се успоставити путем савитљиве цијеви за пуњење.

Члан 19.

(1) Савитљива цијев за пуњење је компонента склопа за снабдијевање моторних возила КПП-ом, која је регулисана прописима о опреми под притиском и противексплозивној заштити.

(2) Савитљива цијев за пуњење мора бити одговарајуће дужине којом се омогућава правилно пуњење резервоара моторних возила КПП-ом.

(3) На савитљивој цијеви за пуњење мора се налазити ознака године производње, име произвођача и плочица с фабричким бројем производа.

(4) Савитљива цијев за пуњење мора бити дужине до 5 m и с јасним ознакама квалитета, атестирано (максимално допуштени радни притисак, номинални отвор и др.).

(5) Савитљива цијев за пуњење мора бити флексибилна, отпорна на корозију, отпорна на течна горива и друге материје присутне на мјесту снабдијевања моторних возила, отпорна на механичка општења и уз осигурану електричну проводљивост и одвођење статичког електрицитета.

(6) На аутомату за истакање КПП-а, односно доводној јединици за снабдијевање КПП-ом савитљива цијев за пуњење мора бити спојена на такав начин да моторна возила не прелазе преко цијеви.

(7) Притисак распрскавања (пуцања) савитљиве цијеви за пуњење мора бити најмање четири пута већи од максимално допуштеног радног притиска.

(8) Спојеви на крајевима савитљиве цијеви за пуњење морају издржати силу у осовинском правцу пет пута већу од силе у дјеловању безбједносне спојнице на повлачење.

(9) Могу се користити само неопштењене и непропусне савитљиве цијеви за пуњење које је прије уградње и првог стављања у рад на безбједне радне услове тестирао произвођач цијеви.

(10) Појединачно испитивање на непропусност цијеви за пуњење обавезно се спроводи са водом или другим одговарајућим течностима на притисак 1,5 пута већи од максимално допуштеног радног притиска и уз одржавање притиска у трајању минимално десет минута.

(11) Произвођач цијеви мора издати потврду о неопштењености и непропусности, која минимално садржи следеће податке:

- 1) датум испитивања,
- 2) име испитивача,

- 3) врста и ознака испитане цијеви,
- 4) испитна опрема,
- 5) опис испитног поступка,
- 6) материјали испитане цијеви,
- 7) максимално допуштени радни притисак,
- 8) декларација (изјава) о усаглашености,
- 9) потврда електричне проводљивости (електрични отпор максимално 1 МΩ).

(12) Потврда о спроведеном испитивању цијеви треба се налазити на простору станице за снабдијевање моторних возила горивом, а њен оригинал мора се одложити на безбједном мјесту изван простора станице.

(13) Вријеме коришћења савитљиве цијеви је ограничено у складу са упутством за употребу и одржавање производа, а највише десет година.

Члан 20.

(1) Спојница за пуњење мора бити постављена на начин да у било којем тренутку омогућава брзо и безбједно одвајање од спојнице на возилу.

(2) Спојница за пуњење мора бити направљена на начин да допушта проток гаса само у случају технички непропусног и чврстог споја, а прекид повезивања с возилом се може направити тек након отпуштања притиска са притиска пуњења на притисак повратка гаса у систему за снабдијевање КПП-ом.

(3) Спојница за пуњење мора бити осигурана од ненамјерних прекида везе на мјесту споја с возилом, као што је активирање механизма за блокирање спојнице који је уграђен на спојници након што је остварен спој.

(4) Због заштите животне средине и безбједносних мјера, издувни гасови по прекиду пуњења морају бити враћени назад у систем за снабдијевање КПП-ом.

(5) Код одвајања спојнице за пуњење на мјесту споја на возилу не може се створити више од 10 литара експлозивне смјесе гаса и ваздуха.

(6) Дозвољено је користити спојнице за пуњење које одговарају захтјевима стандарда BAS ISO 14469-1:2007 из Прилога 8. овог правилника за уградњу у возила.

(7) За потребе снабдијевања возила са погоном на природни гас чије спојнице за пуњење не одговарају захтјевима стандарда BAS ISO 14469-1:2007 из Прилога 8. овог правилника може се користити адаптер за пуњење (за возила с другим типом спојнице и одговарајућом регистрацијом за учешће у саобраћају).

(8) Адаптер за пуњење искључиво треба да користи само стручно оспособљено и додатно увјежбано лице запослено у станици, које у том случају мора визуелно провјерити адаптер и стање његове непропусности.

(9) Адаптер за пуњење мора испуњавати услове за опрему под притиском и посједовати ознаку максимално допуштеног радног притиска.

Члан 21.

У случају постављања система за снабдијевање моторних возила КПП-ом на станици за снабдијевање моторних возила горивом, мора се поставити баждарен од стране овлашћене надлежне институције (калибрисани) уређај за мјерење количине гаса, који се у резервоар возила испоручује на простору станице за снабдијевање моторних возила КПП-ом.

Члан 22.

(1) На станицама за снабдијевање горивом моторних возила могу се поставити искључиво аутомати за истакање КПП-а са заштитним кућиштем.

(2) На интерним пумпним станицама за снабдијевање горивом заштитно кућиште на мјесту уградње доводна јединица за снабдијевање КПП-ом може се примјенити по потреби.

(3) Заштитна кућишта морају подносити очекивана (предвидива) механичка напрезања и задовољавати услове с обзиром на старење, израђена од негоривих материјала, у класи А1 или А2, -s1, d0 у складу са класификацијом према стандарду BAS EN 13501-1 из Прилога 8. овог правилника.

(4) Заштитна кућишта не могу садржавати материјале који могу прикупљати електростатички потенцијал.

(5) Облоге заштитних кућишта морају бити направљене од челика дебљине минимално 1 mm.

(6) Стакла за провјеру заштитног кућишта без унутрашње расвјете површине, с површином до 1.200 cm², морају бити направљена од плочастог безбједносног стакла минималне дебљине 4 mm.

(7) Стакла за провјеру заштитног кућишта с унутрашњом расвјетом чија је површина већа од 1.200 cm² морају бити направљена од плочастог безбједносног стакла дебљине минимално 4,5 mm.

(8) Заштитна кућишта с природном вентилацијом морају бити опремљена са два отвора за вентилацију који су површине најмање 100 cm² сваки, смјештени један насупрот другог и с једним отвором у горњем и другим у доњем дијелу кућишта.

Члан 23.

Безбједносна спојница на повлачење треба бити уграђена у уређају за снабдијевање КПП-ом на мјесту испред савитљиве цијеви за пуњење и на начин да почиње с дјеловањем при сили повлачења од око 400 N и при томе спречава даљу испоруку и истицање природног гаса.

Члан 24.

У непосредној близини аутомата за истакање КПП-а мора бити уграђен аутоматски уређај (аутоматски неповратни вентил) којим се обуставља могућност даљњег пуњења КПП-а у возила по настанку прекида снабдијевања електричном енергијом.

Члан 25.

(1) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом на станицама за снабдијевање горивом мора бити опремљен уређајем за аутоматску провјеру способности на притисак и непропусност резервоара под притиском уграђеног у возилу.

(2) Уређај на почетку поступка пуњења КПП-а провјерава могућност пуњења резервоара на возилу, а на притиску од 30 бара провјерава се могућност пуњења КПП-ом и непропусност система за снабдијевање возила с погоном на природни гас, те се по успјешно извршеној провјери од 30 секунди допушта наставак поступка пуњења возила КПП-ом.

Члан 26.

(1) Сваки аутомат за истакање КПП-а у склопу система за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора имати тастер за искључење (СТОП тастер), који по његовом активирању прекида доток природног гаса у моторно возило.

(2) СТОП тастер за прекид снабдијевања моторног возила мора бити смјештен на начин да је видљив и лако доступан.

(3) СТОП тастер за прекид снабдијевања моторног возила треба бити означен на начин да се јасно разликује од тастера за искључење у случају опасности (ЕСД).

(4) Произвођач опреме треба да пропише процедуру за случај опасности.

Члан 27.

Аутомати за истакање КПП-а морају бити опремљени безбједносним механизмом или безбједносним дијелом који спречава или своди на најмању могућу мјеру истицање КПП-а у случају дјеловања недопуштене силе на доводну јединицу за снабдијевање КПП-ом, као што је удар возила или општење савитљиве цијеви за пуњење.

Члан 28.

(1) Посебна опрема може се уградити у систем станице за снабдијевање моторних возила КПП-ом.

(2) У том смислу могу се инсталирати додатни уређаји за мијешање и додавање примјеса природном гасу, а у сврху побољшавања својстава природног гаса као горива за погон моторних возила.

(3) Системи наведени у ставу 2. овог члана морају се при томе уградити на начин да се сви њихови дијелови могу безбједно и једноставно замијенити.

3. Услови за постављање гасног цјевовода (гасовод)

Члан 29.

(1) Спој доводног гасовода са системом за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити изведен чврсто и безбједно да би се на мјесту споја спријечило одвајање због вибрација, савијања или евентуалних међусобних помака.

(2) Постављање гасовода чији је максимално допуштени радни притисак већи од 0,5 бара изводи се према прописима који регулишу област постављања гасовода.

(3) Број спојних мјеста на гасном цјевоводу система за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора се свести на минимум.

(4) Заваривање спојева изводи се према прописима који одређују област заваривања.

Члан 30.

(1) Надземни дијелови гасног цјевовода, система за снабдијевање КПП-а, могу се постављати на мјеста гдје се не очекују његова општећења.

(2) На мјестима могућих општећења, као што су мјеста са могућношћу механичког општећења узрокованог кретањем возила, мора се осигурати одговарајућа механичка заштита гасног цјевовода.

(3) Означавање дијелова гасног цјевовода постављеног на отвореном изводи се према прописима из области гасне технике.

Члан 31.

(1) Подземни гасни цјевовод система за снабдијевање КПП-а поставља се у земљу на минимално 80 cm дубине испод нивоа околног тла.

(2) Подземни гасни цјевовод мора се заштитити од корозије.

(3) Ако се од корозије штити системом катодне заштите, онда се заштита од корозије мора спровести према прописима из области катодне заштите.

(4) Удаљености између подземног гасног цјевовода и сусједних инсталација и објеката морају се осигурати према прописима из области гасне технике.

(5) Траком за упозорење постављеном изнад подземног гасног цјевовода мора се означити његова позиција.

(6) Гасни цјевовод се штити чврстим грађевинским елементима (заштита од огреботина) од могућих општећења на мјестима гдје је изражена присутност других укопаних и/или подземних комуналних инсталација.

(7) Гасни цјевовод може се поставити испод земље и у заштитне цијеви.

(8) Гасни цјевовод и заштитне цијеви од металних цијеви морају бити заштићени од корозије.

**ГЛАВА III
ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ЗАШТИТУ ОД ЕКСПЛОЗИЈЕ**

Члан 32.

При планирању и раду система за снабдијевање моторних возила КПП-ом потребно је придржавати се одредаба прописа о најмањим захтјевима безбједности и заштите здравља радника, те техничком надгледању постројења, опреме, инсталација и уређаја у просторима угроженим експлозивном атмосфером.

Члан 33.

(1) Угрожени простор система за снабдијевање моторних возила КПП-ом се разврстава у зоне опасности, на основу учесталости појаве и дужине трајања експлозивне гасне атмосфере, и то:

1) зона 0 - простор у којем је експлозивна атмосфера као мјешавина гориве материје у облику гаса, паре или маглице са ваздухом, стално или дуже вријеме или често присутна,

2) зона 1 - простор у којем се повремено за вријеме нормалних услова рада може створити експлозивна атмосфера као мјешавина гориве материје, у облику гаса, паре или маглице са ваздухом,

3) зона 2 - простор у којем се не очекује да се експлозивна атмосфера, као мјешавина гориве материје у облику гаса, паре или маглице са ваздухом, појави, а уколико се појави, траје само кратко.

(2) Класификација зона опасности од експлозије система за снабдијевање моторних возила КПП-ом треба бити у складу са стандардом BAS EN 60079-10 из Прилога 8. овог правилника, који се односи на класификацију простора (експлозивне гасне атмосфере).

(3) За поједине случајеве технолошког стања, примјери спроведене класификације простора потенцијално угроженог експлозивном атмосфером налазе се у Прилогу 2. овог правилника.

(4) У случају ограничавања подручја опасности од експлозије (заштитни зид), морају се задовољити захтјеви прописа и стандарди BAS EN 60079-10 из Прилога 8. овог правилника, као и прописи из области противексплозивне заштите.

(5) Уређаји за мјерење, управљање и надзор и заштитни системи могу се постављати и користити у простору угроженом експлозивном атмосфером, а ако су предвиђени и одобрени за ту намену, морају бити у складу с прописима који регулишу противексплозивну заштиту.

(6) Простори угрожени експлозивном атмосфером на систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом морају се јасно означити у складу с важећим прописима за означавање.

Члан 34.

(1) На станицама за снабдијевање моторних возила горивом компресор или компресорска јединица (са или без складишта гаса) обавезно се смјештају унутар објекта, у затворен простор објекта, који је опремљен властитим заштитним системом упозорења на присутност гаса, те је такав систем упозорења повезан и дјелује заједно с искључењем у случају опасности и са принудном вентилацијом система за снабдијевање КПП-ом.

(2) Специфични захтјеви за заштитне системе у случају опасности и уређаје за упозоравање на присутност гаса, с обзиром на заштиту од експлозије, морају бити у складу с важећим прописима из области противексплозивне заштите и детекције гасова и пара.

(3) Уређаји за упозорење од истицања гаса на систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом морају бити прилагођени тако да се претходно упозорење појави на станици за пуњење моторних возила горивом, а присилна вентилација система КПП-а активира се при концентрацији 20% од доње границе експлозивности, а при 40% у односу на доњу границу експлозивности мора се наставити присилна вентилација простора уз обавезан прекид рада система за снабдијевање моторних возила КПП-ом.

(4) Принудна вентилација (провјетравање) на систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити противексплозивно изведена и да одговара зони 1 опасности од експлозије.

(5) Принудно провјетравање мора бити изведено на начин да при већем истицању гаса, у року од десет минута, мора се безбједно уклонити гас из просторије и унутар наведеног времена концентрација гаса мора бити испод 40% од доње границе експлозивности.

(6) Уколико дође до аутоматског искључења у случају опасности активiranог алармом са детектора гаса властитог система присутности гаса, а ради се о систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом прикљученог на доводни гасовод уз максимални притисак на мјесту прикључења гасног система већи од 6 бара, доставља се са простора станице за снабдијевање моторних возила горивом, без одлагања, одговарајућа порука средствима комуникације на мјесто сталног надзора доводног гасовода, које даље покреће одговарајуће мјере.

Члан 35.

(1) Подови у просторима потенцијално угрожени експлозивном атмосфером у којима је дозвољен приступ морају бити изведени с подним подлогама које искључују сваку појаву недозвољеног искрења и електрицитета.

(2) Потребно је поставити ознаку упозорења обавезног коришћења одговарајуће заштитне обуће и забране употребе алата који варничи.

ГЛАВА IV

УСЛОВИ ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ОПРЕМУ, ИНСТАЛАЦИЈЕ И ПОТЕНЦИЈАЛНЕ УЗРОЧНИКЕ ПАЉЕЊА

Члан 36.

(1) Израда и употреба електричне опреме и инсталација мора бити у складу с прописима који регулишу ову област.

(2) Електрична опрема и инсталације система за снабдијевање моторних возила КПП-ом морају задовољити прописе везане уз опште и посебне захтјеве за просторе угрожене експлозивном атмосфером.

(3) Избор електричне и неелектричне опреме и извођење електричних инсталација у просторима угроженим експлозивном атмосфером морају бити у складу с класификованим зонама опасности од експлозије.

(4) При извођењу и коришћењу система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, потребно је примјеном важећих стандарда BAS EN 1127-1 из Прилога 8. овог правилника узети у обзир све потенцијалне узрочнике паљења у зонама опасности од експлозије, укључујући изједначавање потенцијала, катодну заштиту од корозије и друго.

Члан 37.

(1) Заштита од атмосферског пражњења, заштита од преднапона и изједначавање потенцијала на систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом морају бити изведени у складу са важећим прописима и њима одређеним стандардима.

(2) Систем заштите од атмосферског пражњења мора задовољити посебне захтјеве и заштитну класу која је обавезна с обзиром на захтјеве у просторима угроженим експлозивном атмосфером.

(3) Систем заштите унутар простора објекта усклађује се са начином коришћења уређаја за секундарну заштиту од прекомјерног напона, прилагођен електричној опреми у складу с упутствима произвођача, због осигурања њихове заштите.

ГЛАВА V

ГРАЂЕВИНСКИ ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ

Члан 38.

(1) Локација, извођење и монтажа система за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора се испланирати и пројектовати с обзиром на могућност постављања компонената система, која је ограничена с обзиром на постојеће инсталације, захтјеве везане уз потребне безбједносне удаљености резервоара под притиском, смјештај и преклапање зона опасности од експлозије течних и гасовитих горива на простору станице за снабдијевање превозних средстава горивом, као и посебне услове за просторе с ризиком од пожара или експлозије у складу са прописима о промету експлозивних материја и запаљивих течности и гасова.

(2) Уколико на простору станице за снабдијевање превозних средстава горивом постоје ограничења за смјештај система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, она се морају уклонити на начин да се на простору станице предузму посебне мјере с циљем отклањања могућих опасности и/или смањења безбједносних удаљености и зона опасности од експлозије.

1. Услови везани уз локацију, постављање и извођење грађевинских радова

Члан 39.

(1) На станицама за снабдијевање моторних возила горивом аутомат за истакање КПП-а и/или доводна јединица за пуњење КПП-а мора бити постављена на отвореном, док остале компоненте система, као што су нпр. компресори и складишта гаса, морају бити постављени у самосталним грађевинским конструкцијама затвореним са свих страна (грађевинским конструкцијама изграђеним на мјесту постављања или преносивим заштитним кућиштима масивне градње - металним или армирано бетонским контејнерима).

(2) При постављању система за снабдијевање КПП-ом мора се водити рачуна да се осигурају безбједносне удаљености, које су наведене у Прилогу 3. овог правилника.

(3) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом и њихове структурне цјелине, компоненте, укључујући и припадајуће заштитне зидове, могу бити постављени и изграђени у просторима гдје људи нису стално присутни, при чему се морају задовољити захтјеви о смјештају резервоара и опреме под притиском, као и безбједне удаљености које се њима постављају.

(4) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом на простору станице за снабдијевање моторних возила горивом може бити смјештен унутар радног простора система за течна горива, а њихове безбједне удаљености и простори угрожени експлозивном атмосфером могу се преклапати.

(5) Компресорске јединице и компресори, складишта гаса и аутомати за истакање КПП-а и/или доводна јединица за пуњење КПП-а не могу бити смјештени унутар заједничких простора зона опасности од експлозије гасовитих и течних горива.

(6) Уколико је систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом смјештен на отвореном у близини интерне станице за снабдијевање горивом или на њима, тада компресорске јединице или компресори морају бити заштитени од излагања атмосфери, из разлога да се на тај начин омогући њихов сигуран и поуздан рад.

(7) Дјелови система за снабдијевање моторних возила КПП-ом не могу бити смјештени у пролазима или ходницима објекта, као ни испод степеница.

(8) Дјелови система за снабдијевање КПП-ом не могу бити смјештени на локацијама гдје би својим постављањем и радом угрозили излазе у случају опасности и саобраћајне путеве.

(9) Интерне станице за снабдијевање КПП-ом не могу бити доступне за приступ и коришћење широј јавности.

(10) Мора се осигурати приступ за ватрогасна возила у складу с важећим прописима.

Члан 40.

(1) Грађевински радови морају бити изведени на начин да је испод компонената система за снабдијевање моторних возила КПП-ом спријечено могуће сакупљање течности, као што су воде, течна горива и друго.

(2) На локацији станице за снабдијевање моторних возила горивом мора се осигурати приступ за механизацију да би се омогућило растављање и транспорт појединих резервоара под притиском (зависно од модела).

(3) Уколико се аутомат за истакање КПП-а поставља или улази у простор који се налази унутар простора дјеловања дужине савитљиве цијеви (ефективне дужине савитљиве цијеви плус 1 метар), за истакање течних горива примје-

њују се прописи о запаљивим течностима и гасовима, као и прописи о станицама за снабдијевање горивом моторних возила и о складиштењу и претакању горива.

Члан 41.

(1) Простор на којем се поставља и саставља (комплектира) систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити одговарајуће величине, односно мора бити довољно велик за смјештај наведеног система.

(2) Простор мора да садржи проходне путеве и/или коридоре довољно велике за несметано одржавање система, као и евакуацију и спасавање у случају опасности.

(3) Сви дијелови система за снабдијевање моторних возила КПП-ом морају бити смјештени на темељној подлози, довољно чврстој да се осигура стабилност уграђене опреме и уређаја и у складу са правилима за пројектовање и безбједан рад компресора или упутствима произвођача.

Члан 42.

(1) На простору на којем је постављен аутомат за истакање КПП-а и/или доводна јединица за снабдијевање КПП-ом потребно је осигурати довољно простора за приступ моторних возила.

(2) Простори одређени за задржавање моторних возила која се пуне или чекају пуњење горивом морају бити стабилни и равни.

(3) Површина на којој се поставља аутомат за истакање КПП-а и/или доводна јединица за снабдијевање КПП-ом мора бити равна и уздигнута најмање 14 cm више од околне саобраћајне површине.

(4) Подлога на којој је учвршћен аутомат за истакање КПП-а мора бити најмање 50 cm шира од аутомата за истакање и мора се оставити и најмање 80 cm доступног простора око самог аутомата за истакање КПП-а, за његов преглед, одржавање и поправак.

(5) Потребно је осигурати и додатну физичку заштиту аутомата за истакање КПП-а од могућег налета или удара возила.

(6) Аутомат за истакање КПП-а не може бити постављен унутар зоне опасности од експлозије компресорске јединице, компресора или складишта гаса.

(7) Аутомат за истакање КПП-а поставља се тако да возила која се пуне не пролазе кроз зону опасности од експлозије, дијелова компресорске јединице, компресора и складишта гаса.

(8) Аутомат за истакање КПП-а мора бити на безбједној удаљености од најмање 8 m од објекта саграђеног од лако запаљивих грађевинских материјала, као и од надземних објеката типа складишних (превозних) контејнера.

(9) Аутомат за истакање КПП-а мора бити на удаљености од најмање 5 m од отвора објекта направљеног од незапаљивих грађевинских материјала, који не може бити складиште за дијелове система за снабдијевање КПП-ом.

(10) На простору на којем је постављен аутомат за истакање КПП-а мора се на јасно видљивом и лако доступном мјесту налазити апарат за гашење пожара, који задовољава услове исправности и подобности за гашење пожара класе АБЦ.

Члан 43.

(1) Заштита од удара треба бити осигурана за све дијелове система за снабдијевање КПП-ом.

(2) Током планирања и пројектовања система за снабдијевање моторних возила КПП-ом потребно је предвидјети и процјенити и друге могуће спољашње ризике узроковане саобраћајем и другим активностима у близини станице.

(3) Конструкције заштитног кућишта масивне градње - контејнери могу се сматрати довољном заштитом од удара возила, а ако заштита није изведена смјештајем у објекту или заштитно кућиште - контејнер, испред компресорске јединице, компресора и складишта гаса мора се поставити заштита од налета и удара возила да би се заштитило од механичких оштећења.

(4) Заштита од удара моторног возила сматра се чврсти стуб, железни оквир с бетонском основом и слично.

Члан 44.

Зависно од услова локације при постављању система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, морају се предвидјети и уградити одговарајући уређаји за смањивање буке, којима се осигурава заштита од буке у складу са посебним прописима.

Члан 45.

(1) Током радног времена станица за снабдијевање горивом система за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити освијетљена на начин да осигура услове за рад аутомата за истакање КПП-а, како по дану, тако и током ноћи.

(2) У случају када нема довољне расвјете на станици за снабдијевање горивом, техничким мјерама се аутоматски мора осигурати прекид снабдијевања моторних возила КПП-ом, што спречава независан наставак рада аутомата за истакање КПП-а.

Члан 46.

(1) Ради спречавања неовлашћених интервенција на систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом, требају се поставити знакови забране и ознаке упозорења како радна безбједност система за снабдијевање моторних возила КПП-ом не би била угрожена интервенцијом неовлашћеног лица.

(2) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом које је смјештено на станици за снабдијевање горивом мора бити заштитишено од неовлашћеног коришћења у одсуству стручно оспособљеног лица запосленог у станици.

2. Услови везани уз објекте

Члан 47.

(1) Објекат (грађевинска конструкција изграђена на мјесту постављања или преносиво заштитно кућиште масивне градње - контејнер) који служи као заштитно кућиште за компоненте система за снабдијевање моторних возила КПП-ом (компресор, компресорску јединицу, резервоар под притиском, групу резервоара, складишну јединицу и/или складиште гаса) мора бити саграђен од негоривог материјала, у класи А1 или А2, -s1, d0 према стандарду BAS EN 13501-1:2020 из Прилога 8. овог правилника, који се односи на класификацију грађевинских производа и грађевинских елемената према њиховом понашању у пожару, те мора имати вентилисан празан простор у простору испод крова.

(2) Локација објекта и њене безбједне удаљености морају задовољити услове за смјештај резервоара под притиском.

(3) Простори објекта у које се уграђују или замјењују уређаји и опрема морају за то бити доступни директно извана.

(4) Врата морају бити направљена од негоривог материјала, који у погледу реакције на пожар припада класи А1 или А2, -s1, d0 у складу са класификацијама према стандарду BAS EN 13501-1 наведеном у Прилогу 8. овог правилника, те се морају без кључа и без помоћи било каквих алата или посебних уређаја моћи отворити према ван, те имати могућност закључавања са спољашње стране.

(5) У радним просторијама које су доступне људима путеви за излаз у случају опасности и за спасавање морају бити слободни, а врата се морају моћи отворити са спољашње стране без помоћи било каквих алата или посебних уређаја, те уз ширину излаза од најмање 90 cm.

(6) У случају опасности мора бити омогућено брзо напуштање просторије, а свака просторија с површином већом од 50 m² мора имати најмање два излаза.

(7) Објекат кроз отворе за вентилацију мора имати осигурано стално природно провјетравање непосредно извана.

(8) Отвори за вентилацију могу бити направљени као стални отвори за вентилацију на спољним зидовима и као вертикални канали за вентилацију.

(9) Отвори за вентилацију морају бити распоређени на начин да се постигне ефикасно прозрачивање цијеле просторије и, колико је то могуће, подједнако распоређени дужином зидова при врху и дну и/или под стропом.

(10) Слободни пресјек вентилационих отвора мора износити најмање 1% површине пода, при чему је слободни пресјек појединог вентилационог отвора најмање 400 cm².

(11) У простору унутар објекта (затворен простор објекта), уз претходно наведене услове, мора бити осигурано континуирано природно провјетравање с отворима у доњем и горњем дијелу објекта, те с минимално пет измјена ваздуха у једном часу.

(12) Систем природног провјетравања из става 11. овог члана може се замијенити системом принудне вентилације у непрекидном раду, који је повезан и дјелује заједно са системом упозорења гаса, при чему механички вентилациони систем мора бити уграђен на начин да се цијелокупан ваздух у просторији промијени најмање три пута у једном часу.

(13) Кад систем природног провјетравања или систем принудне вентилације у непрекинутом раду раде у заданим параметрима, и тај систем мора истовремено осигурати и количине ваздуха потребне за хлађење уређаја, опреме и припадајућих компоненти система за снабдијевање моторних возила КПП-ом.

(14) Потребно је предвидјети и мјере да је улаз ваздуха у просторију у којој је смјештен систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом заштићен од могућег уласка експлозивне атмосфере и ваздуха који садржи потенцијално опасне и штетне материје.

(15) Кровни покривачи не могу заустављати слободан проток вентилације, а отвори при крову морају бити направљени на начин да спрече накупљање природног гаса под стропом у случају потенцијалног пропуштања.

(16) Преградни зид унутар објекта који дијели простор система за снабдијевање моторних возила КПП-ом потенцијално угрожен експлозивном атмосфером од преосталог неугроженог простора (нпр. између просторије с електричним напајањем и просторије са зоном опасности од експлозије) мора бити непропусан за гас.

(17) Уређаји за гријање простора морају бити одговарајући за одређену зону опасности од експлозије.

Члан 48.

(1) При избору локације и одређивању безбједних удаљености, односно при постављању система за снабдијевање моторних возила КПП-ом на станицама за снабдијевање горивом или на преносним станицама за снабдијевање горивом потребно је ради заштите од пожара цјелину простора станице за снабдијевање моторних возила горивом одредити на начин да систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом није угрожен опасностима од пожара и технолошке експлозије осталих садржаја станице за снабдијевање превозних средстава горивом.

(2) Мјере за смањивање безбједних удаљености није потребно примјењивати ако сам објект у којем је смјештен систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом (заштитно кућиште масивне градње - контејнер) осигурава противпожарну и противексплозивну заштиту према околном простору, односно која је изведена као засебна пожарна цјелина (простор властитог пожарног сектора), чија је конструкција од негоривих материјала који у погледу реакције на пожар припадају класи А1 или А2, -s1, d0 према стандарду BAS EN 13501-1 из Прилога 8. овог правилника и са спољним зидом који осигурава заштиту према одговарајућем дијелу спољног простора.

(3) Безбједна удаљеност није потребна изван простора објекта масивне градње или заштитног кућишта - контејнера, који немају бочне отворе и друге дијелове на бочним странама објекта на којима није осигурана заштита према спољном простору, односно који посједују заштитне зидове за заштиту према сусједним објектима, простору скла-

диштења других горива и простору на којем су аутомати за истакане, доводне јединице и мјерне јединице за истакане других врста горива.

(4) Елементи носиве конструкције објекта којима се осигурава заштита на граници према заштићеном простору (заштитни зидови и стропови, елементи покроба, заштитни спољни зид и др.) морају бити израђени од елемената отпорних на пожар и имати отпорност на пожар од најмање 90 минута.

(5) Врата, отвори и други неносиви елементи конструкције на граници према заштићеном простору морају имати отпорност на пожар од најмање 90 минута.

(6) Отпорност на пожар од 90 минута се одређује према стандардима BAS EN 13501-1 (класификација), BAS EN 1365-1 (носиви зидови), BAS EN 1365-2 (подови и кровови), BAS EN 1364-1 (неносиви зидови), BAS EN 1364-2 (стропови, неносиви плафони), BAS EN 1634-1 (врата и елементи за затварање отвора) и BAS EN 1366-2 (противпожарне клапне) из Прилога 8. овог правилника, а који се односе на класификацију, носиве зидове, подове и кровове, неносиве зидове, стропове, неносиве, врата и елементе за затварање отвора и противпожарне клапне.

3. Услови везани за постављање система за снабдијевање моторних возила КПП-ом унутар пословног објекта и друге заједничке намјене и услови везани за састав гаса

Члан 49.

(1) Системи за снабдијевање моторних возила КПП-ом који су саставни дијелови станица и интерних станица могу се поставити и унутар постојећег пословног објекта, али не могу бити смјештени у простору изнад, испод или до просторија у којима стално бораве или се услужују људи.

(2) Зидови и стропови према сусједним просторима морају бити без отвора, гаснонепропусни, из негоривог материјала, у класи А1 или А2, -s1, d0 према стандарду BAS EN 13501-1 о класификацији грађевинских производа и грађевинских елемената према њиховом понашању у пожару наведеном у Прилогу 8. овог правилника.

(3) Зидне и стропне облоге морају бити израђене од негоривог материјала, који у погледу реакције на пожар припадају класи А1 или А2, -s1, d0 према стандарду о класификацији грађевинских производа и грађевинских елемената према њиховом понашању у пожару наведеном у Прилогу 8. овог правилника.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, материјал завршног слоја може бити у класи Cf -s1 према класификацији, према стандарду BAS EN 13501-1 наведеном у Прилогу 8. овог правилника.

(5) У случају кад се компресорска јединица, компресор са или без складишта гаса или складиште гаса смјештају унутар дијела пословног објекта који, осим смјештаја уређаја и опреме за пуњење возила КПП-ом, има и другу намјену, а посебно када у сусједним просторијама бораве, раде или се услужују људи, тада таква технолошка цјелина мора бити смјештена у засебном дијелу простора, односно у посебном пожарном сектору, који је одређен искључиво за ту намјену у складу са прописима противпожарне заштите.

(6) Носиве конструкције, зидови и стропови на граници пожарног сектора према сусједним просторијама, елементи крова, заштитни преградни зидови и спољашњи неносиви заштитни зидови, као и други елементи на граници пожарног сектора, морају бити израђени од елемената отпорних на пожар, те имати отпорност на пожар од најмање 90 минута према стандардима BAS EN 13501-1 (класификација), BAS EN 1365-1 (носиви зидови), BAS EN 1365-2 (подови и кровови), BAS EN 1364-1 (неносиви зидови), BAS EN 1364-2 (стропови, неносиви), BAS EN 1634-1 (врата и елементи за затварање отвора) и BAS EN 1366-2 (противпожарне клапне) наведеним у Прилогу 8. овог правилника, а који се односе на класификацију, носиве зидове, подове и кровове, неносиве зидове, стропове, неносиве, врата и елементе за затварање отвора и противпожарне клапне.

Члан 50.

(1) Природни гас на крајњем дијелу гасовода за који је задужен оператер дистрибутивног система, односно на мјесту гасног цјевовода који је у струји гаса испред улазне прирубнице система за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити одорисан.

(2) Природни гас намијењен за систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити испоручен у систем за снабдијевање КПП-ом без нечистоћа попут прашине или течности.

(3) Састав гаса који се испоручује у систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити од стране снабдјевача гарантован у складу са стандардом BAS EN ISO 16923 из Прилога 8. овог правилника.

(4) Одржавање уређаја и опреме и радни процес у систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом не може имати негативан утицај на састав КПП-а којим се пуне резервоари под притиском на возилима.

(5) КПП испоручен из система за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора одговарати за намјену коришћења као гориво за погон моторних возила.

(6) Количина уља која је дозвољена у садржини КПП-а испорученог у возила износи максимално 10 mg/kg.

(7) У случају ако се може очекивати да би се у испорученом КПП-у могло појавити више уља него што је наведено у ставу 6. овог члана, потребно је поставити одговарајуће филтере у аутомату за истакање КПП-а.

ГЛАВА VI

УСЛОВИ ВЕЗАНИ ЗА ОДОБРЕЊЕ ЗА СНАБДИЈЕВАЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА КПП-ом, ИСПИТИВАЊЕ И ПУШТАЊЕ У РАД СИСТЕМА ЗА СНАБДИЈЕВАЊЕ КПП-ом

1. Услови за издавање одобрења за коришћење и испитивање документације

Члан 51.

Минимални документи неопходни за добијање одобрења за пуштање у рад система за снабдијевање КПП-ом наведени су у Прилогу 4. овог правилника, који с обзиром на захтјеве овог правилника морају бити осигурани у тренутку завршетка свих радова на систему (завршних провјера и испитивања, провјере у условима почетног пуштања у рад система за снабдијевање КПП-ом и др.), а који су као такви минимално потребни, те претходе давању одобрења којим се одобрава рад и коришћење система за снабдијевање моторних возила КПП-ом у сврху продаје КПП-а и/или снабдијевање моторних возила КПП-ом на простору станице или интерне станице за снабдијевање моторних возила горивом.

Члан 52.

Сва испитивања на систему за снабдијевање КПП-ом морају се спровести у складу с општим безбједносним мјерама и безбједносним мјерама наведеним у Прилогу 5. овог правилника.

Члан 53.

(1) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора пролазити периодична испитивања и провјере у складу с прописима који регулишу област периодичних прегледа и испитивања опреме под притиском.

(2) Периодични прегледи и испитивања резервоара и друге опреме под притиском морају бити у складу са прописима који регулишу опрему под притиском и морају бити спроведени од стране именованог тијела одређеног за прегледе и испитивања.

(3) Сва испитивања која се спроводе морају се забиљежити у дневник рада и/или дневник испитивања.

(4) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом састављен од типских јединица, по комплетирању опреме и уређаја, мора проћи први преглед ради провјере својстава

и/или посједовања припадајућих декларација о усаглашености (за јединице и њихове компоненте), у складу са прописима који регулишу прегледе и испитивање опреме под притиском и прописа из области гасне технике.

(5) Испитивања која су спроведена над компонентама система морају бити документована у тренутку првог прегледа.

(6) Документација за први преглед мора садржавати:

1) декларације (изјаве) о усаглашености јединице у цјелини, укључујући испитну документацију прикупљену током спровођења тестова потребних за њено добијање (како тестова састављања појединих компоненти система, тако и оцјене заштите дијелова система од прекорачења нормалних услова рада, односно дозвољених граница употребе),

2) декларације (изјаве) о усаглашености за поједине типски израђене системске дијелове, укључујући испитну документацију на основу које су издате декларације (изјаве) о усаглашености,

3) упутство за рад система,

4) упутство за рад појединих компонената система.

(7) Првим прегледом се провјерава и правилан избор безбједних поставки система заштитне мјерне и контролне опреме.

(8) Потребна је изјава од стране произвођача или привредног субјекта одређеног за израду, поправке, одржавање, провјеру и/или испитивање да је изведени систем и монтажа система за снабдијевање моторних возила КПП-ом у складу с одредбама овог правилника.

(9) Цјелина система за снабдијевање моторних возила КПП-ом на основу спроведеног првог прегледа потврђује се документацијом из става 6. овог члана.

(10) Документација првог прегледа треба садржати навођење законских одредаба, осталих прописа и одређених стандарда који су узети у обзир при оцјени усаглашености за систем и његове компоненте.

Члан 54.

(1) Након постављања и састављања система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, а прије пуштања у пробни рад, произвођач или неки од њега овлашћен привредни субјект мора на лицу мјеста провјером потврдити да су све законске одредбе и у том смислу наведени припадајући захтјеви за извођење и постављање испуњени, одредбе везане за заштитно дјеловање и безбједност постројења и његовог рада задовољене, те је приложена сва за то потребна документација (декларација о усаглашености, изјава, извјештаји и потврде, подаци о спроведеним провјерама и испитивањима, изјаве произвођача, упутства за рад и др.).

(2) Испитивања која произвођач/испоручилац или од њега овлашћени привредни субјект након састављања мора спровести на лицу мјеста морају бити одређена и спроведена у договору с надлежним тијелом за испитивање и техничко надгледање.

(3) Производња опреме под притиском и/или састављање и заваривање спојева код система за снабдијевање моторних возила КПП-ом дозвољена је само привредним субјектима који су за то технички квалификовани према закону и прописима о опреми под притиском.

(4) Производња опреме која се уграђује у просторе зона опасности, те њено састављање, поправљање и одржавање је допуштено само привредним субјектима који су за то технички квалификовани према закону и прописима о противексплозивној заштити.

(5) Произвођач/испоручилац или од њега овлашћени привредни субјект дужан је водити бригу о другим потенцијално потребним испитивањима, која на мјесту постављања система може тражити или спроводити надлежно тијело за испитивање и техничко надгледање, с обзиром на потребу за припрему изјаве о испитивању система у цјелини.

(6) Цијели систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора бити испитан и показан прије провјера и испитивања везаних за притисак, истицање гаса и рад.

(7) Испитивања наведена у чл. 55. и 56. овог правилника представљају садржај минималних провјера и испитивања која је потребно спровести уколико нису саставни дио постојеће декларације (изјаве), са потврдом усклађености из члана 53. став 6. овог правилника за систем у цјелини.

(8) Уколико цјелина система за снабдијевање моторних возила КПП-ом није потврђена документацијом првог прегледа из члана 53. став 6. овог правилника, исто се обавља по прегледу система након његовог састављања (комплетирања).

Члан 55.

(1) Након уградње, а прије употребе, сва електрична опрема и уређаји морају проћи испитивање у складу с важећим прописима.

(2) Испитивање електричне опреме и средстава у зонама опасности од експлозије изводи се према прописима о противексплозивној заштити, а на основу претходно обављеног иницијалног испитивања компонената и типски израђених јединица система.

(3) Минималне компоненте система и јединице које морају проћи испитивање су:

1) електрична опрема, заштита од превисоког напона, непрекинутост заштитног вода, изједначавање потенцијала и одвођење набоја у просторима са зонама опасности,

2) уређаји за искључење у случају опасности,

3) опрема која укључује аларм за детекцију гаса заједно за припадајућим функцијама попут активирања аларма и система за присилно провјетравање,

4) заштитна мјерна и контролна опрема,

5) заштита од грома,

6) катодна заштита од корозије.

(4) Испитивања мора спровести привредни субјект који је технички квалификован за израду, поправке, одржавање, провјеру и/или испитивање електричних инсталација.

(5) Стање електричне опреме и инсталација мора бити потврђено изјавом о исправности и подобности за предвиђену намјену.

Члан 56.

(1) Прије извођења даљих испитивања која слиједи по пуштању природног гаса у систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом систем мора бити испуњен природним гасом.

(2) По потреби систем се прво пуни и испира инертним гасом, да би се потом по пуњењу система природним гасом потврдило да у систему нема нежељеног присуства ваздуха или инертног гаса заосталог у систему за снабдијевање КПП-ом.

(3) Провјеру првог пуштања природног гаса у систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом, који укључује и примјену потребних мјера испирања гасног цјевовода инертним гасом, мора спровести оператер дистрибутивног система или у случају употребе мобилног складишта, оператер постројења за КПП који запошљава лице које посједује увјерење о положеном стручном испиту из области гасне технике.

(4) У затвореним просторијама није дозвољено испуштање гаса којим се испитује или чисти гасни цјевовод.

(5) Процес испирања (инертизације, вентилисања) описан је у Прилогу 6. овог правилника.

Члан 57.

(1) Прије испитивања исправности рада цијелог система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, као што је то одређено чланом 58. овог правилника, систем се мора ваздухом, инертним или природним гасом провјерити испитивањем на непропусност.

(2) Провјеру непропусности мора спровести произвођач система за снабдијевање моторних возила КПП-ом или од њега овлашћени представник или привредни субјект који посједује лиценцу за грађење - машинска фаза, односно извођење радова на објектима за које грађевинску дозволу издаје надлежно министарство из области уређења простора и грађења, а који запошљава лице које посједује увјерење о положеном стручном испиту из области гасне технике, које издаје надлежно министарство из области енергетике, и уз документовање резултата провјера и испитивања према следећем:

1) прије спајања система гасовода високог притиска између складишта гаса и аутомата за истакање КПП-а с компонентама система за снабдијевање, спроводи се иницијално испитивање непропусности пробом на притисак при притиску гаса 1,1 пута већем од максимално допуштеног радног притиска,

2) пробом на притисак у потпуности састављен систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом оптерети максимално допуштеним радним притиском, који се одржава све док се са сигурношћу не утврди да је систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом у потпуности непропусан,

3) сви спојеви, прирубнице и лежишта вентила, гасоводи и spoјни елементи морају бити испитани на пропусност користећи течност за испитивање непропусности или неко друго одговарајуће средство за детекцију гаса,

4) у случају утврђене пропусности, то се мора уклонити и након тога се горенаведена провјера мора поновити истим редослиједом.

Члан 58.

(1) Провјера рада и остваривања радних параметара система мора се спровести природним гасом.

(2) Прије провјере рада мора се утврдити да ли је систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом на исправан начин снабђевен природним гасом.

(3) Провјера рада мора бити спроведена и изјавом потврђена од стране произвођача/испоручиоца или од њега овлашћеног привредног субјекта за снабдијевање моторних возила КПП-ом.

(4) Испитивања се морају спровести према упутствима о раду система добијеним од произвођача.

(5) Провјера рада мора обухватити све функције система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, укључујући заштитну, мјерну и контролну опрему.

2. Пуштање у рад и снабдијевање возила КПП-ом

Члан 59.

(1) Са снабдијевањем возила путем система за снабдијевање моторних возила КПП-ом (редовним радом станице за снабдијевање КПП-ом и интерне станице) може се започети по позитивно спроведеној почетној провјери рада система за снабдијевање возила КПП-ом.

(2) Претходна провјера рада укључује потребу спровођења испитивања која претходе почетном раду, према упутствима о раду система добијеним од произвођача и испоручиоца опреме, те позитивне оцјене истих.

(3) По започињању с радом система који укључује пуњење резервоара КПП-ом лица, задужена за рад система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, морају обавијестити надлежна тијела у складу с прописима који регулишу ову област.

(4) По започињању с радом који укључује снабдијевање возила КПП-ом, треба се потврдити да ли је систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом пуштен у рад у складу са важећим прописима.

(5) Провјеру и испитивање појединих уређаја под притиском може спроводити искључиво привредни субјект који је технички квалификован за испитивање у складу са прописима који регулишу прегледе и испитивања опреме под притиском.

(6) Позитивна оцјена и исправа којом се одобрава рад система за снабдијевање КПП-ом могу се издати ако су услови рада оцјењени уз уважавање документације добијене од произвођача.

(7) Након позитивне оцјене почетног рада система и уноса резултата у евиденцију рада (нпр. дневник рада станице за снабдијевање превозних средстава горивом), у складу с прописима, систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом може наставити са радом који укључује пуњење резервоара КПП-ом.

(8) Провјером и испитивањима у условима почетног рада се уједно мора провјерити присутност свих потребних упутстава о раду, те се то мора евидентирати у евиденцију рада (дневник рада система и/или станице).

ГЛАВА VII

РАД, ОДРЖАВАЊЕ И ПОВРЕМЕНО ИСПИТИВАЊЕ

1. Рад и снабдијевање возила КПП-ом

Члан 60.

(1) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора радити тако да је његов рад у потпуности у складу са упутствима произвођача и одредбама којима се уређују безбједносне мјере.

(2) На станици за снабдијевање горивом на којој се пружа услуга послуживањем да би се систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом могао користити мора бити присутно стручно оспособљено лице запослено у станици.

(3) Стручно оспособљено лице запослено у станици из става 2. овог члана обавља надзор рада и коришћења система за снабдијевање КПП-ом.

Члан 61.

(1) Најкасније у току пуштања у рад одговорно стручно лице мора приказати правилан поступак пуњења, као и правилно поступање у случају кvara и ванредних ситуација особи задуженој за надзор над радом система за снабдијевање моторних возила КПП-ом на станици за снабдијевање горивом или њеном представнику, као и стручно оспособљено и додатно увјежбано лице запослено у станици.

(2) Најмање једном годишње, стручно оспособљено и додатно увјежбано лице запослено у станици морају поновно добити упутства за рад коришћења система за снабдијевање КПП-ом.

(3) Почетно и поновно оспособљавање за рад и упознавање с мјерама за спречавање настанка и ширења пожара и експлозије, те с поступцима за гашење пожара за стручно оспособљено лице запослено у станици може спровести привредни субјекат овлашћен за провјеру стручног знања лица која могу руковати експлозивним материјама и запaljивим течностима и гасовима, овлашћен од надлежног министарства.

(4) Произвођач/испоручилац опреме или његов овлашћени заступник има обавезу да спроведе почетно оспособљавање.

(5) Код обуке, почетног и поновног оспособљавања мора се нагласити на ефекат хлађења при смањивању притиска.

(6) Обуке, иницијална и поновна оспособљавања за рад и упознавање с мјерама за спречавање настанка и ширења пожара и експлозије, те с поступцима за гашење пожара морају се документовати у склопу упутстава за рад за поједину станицу за снабдијевање превозних средстава горивом.

Члан 62.

(1) За сваки систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом који је пуштен у рад произвођач мора осигурати упутство за рад и упутство за одржавање на једном од језика у службеној употреби у БиХ за систем и његове компоненте.

(2) Наведена упутства из става 1. овог члана морају се налазити и на станицама за снабдијевање горивом мотор-

них возила и на интерним станицама за снабдијевање горивом моторних возила.

Члан 63.

(1) Привредни субјект за снабдијевање моторних возила КПП-ом дужан је да чува записнике и испитне извјештаје који су издати током испитивања резервоара под притиском и гасоводних цјевовода у систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом, као и записнике и испитне извјештаје са провјерама система у цјелини.

(2) Привредни субјект задужује запослену особу која је одговорна за чување документације наведене у ставу 1. овог члана.

Члан 64.

Дневник рада се мора налазити на локацији система за снабдијевање возила КПП-ом, у који стручно оспособљено лице запослено у станици за рад система за КПП мора уписивати спроведену обуку и оспособљавање, поновљена испитивања и контроле дијелова система, сметње у раду и њихово уклањање, поправке и одржавање.

Члан 65.

Одобрени план са просторним приказом зона опасности од експлозије мора бити доступан на станицама за снабдијевање горивом.

Члан 66.

План узбуне и план контроле опасности за систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора се направити у складу са прописима из ове области, те мора садржавати опште мјере, као и мјере специфичне за посматрану локацију, а које се морају предузети у случају опасности.

Члан 67.

(1) Упутства за снабдијевање возила с пратећим дијаграмима и симболима морају бити истакнута на апарату за истакане КПП-а.

(2) Упутства о пуњењу морају садржати одговарајућа безбједносна упутства, која обухватају и на станици јасно прописан поступак за случај коришћења адаптера за пуњење возила са погоном на природни гас чије спојнице за пуњење не одговарају захтјевима стандарда из Прилога 8. овог правилника.

Члан 68.

(1) На апарату за истакане КПП-а морају бити јасно и трајно приказане следеће информације: врста гаса (природни гас), квалитета гаса (ниско калорични гас »L« - природни гас с удјелом метана мањим од 87% или високо калорични гас »H« - природни гас с удјелом метана већим од 87%) и максимални притисак пуњења при 15 °C.

(2) На интерним станицама за снабдијевање горивом морају бити јасно и трајно приказане информације о врсти гаса, максималном притиску пуњења при 15 °C, као и о забрани пуњења возила на погон течни нафтни гас (ТНГ).

(3) Информације наведене у ставу 2. овог члана морају бити на једном од језика у службеној употреби у БиХ.

(4) Информације из става 2. овог члана налазе се у Прилогу 7. овог правилника.

Члан 69.

(1) Потенцијалне зоне опасности од експлозије морају бити означене у складу с правилима струке и важећим прописима.

(2) Морају бити постављене информативне ознаке о забрани пушења, забрани руковања отвореним пламеном и осталим изворима паљења.

(3) Сваки аутомат за истакане КПП-а мора имати информативну ознаку о забрани пушења у непосредној близини, забрани руковања отвореним пламеном и осталим изворима паљења, као и информацију о обавезном гашењу моторног возила при пуњењу.

(4) Сви знакови морају одговарати правилима струке и прописима који регулишу означавање, те бити јасно и трајно причвршћени.

2. Услови везани уз сервисирање и одржавање

Члан 70.

Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора се одржавати у добром стању, а свако сервисирање, редовно или ванредно одржавање или поправак за који се утврди да је потребан и као такав уписан у дневник рада станице за снабдијевање превозних средстава горивом мора се, без одгађања, спровести или договорити.

Члан 71.

(1) Сервисирање и послови одржавања морају се спроводити према упутствима произвођача у складу са прописима који регулишу ову област.

(2) Електрична опрема система за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора се одржавати у складу с правилима струке и прописима из ове области.

(3) Сервисирање и одржавање, као и поправак кварова, може спроводити само одговорно стручно лице у привредном субјекту технички квалификовано за одржавање, поправке, провјеру и испитивање.

(4) Поправке и замјене дијелова који утичу на безбједност могу се спровести само у договору с тијелом надлежним за испитивање и техничко надгледање.

(5) Рад филтера, одјељивача течности (сепаратора) и система за сушење гаса треба се пратити у складу с упутствима о раду и контролисати их на основу приручника за рад и одржавање (сервисног приручника) добијеног од произвођача.

Члан 72.

При искључивању дијелова складишта гаса мора се водити рачуна да се не угрози рад безбједносних уређаја и опреме тако да се не може угрозити рад са појавом прекорачења притиска.

3. Услови везани уз поновна испитивања и провјере

Члан 73.

(1) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора пролазити периодична испитивања и провјере у складу с прописима који регулишу ову област.

(2) Периодични прегледи и испитивања резервоара и друге опреме под притиском морају бити спроведени од именованог тијела одређеног за прегледе и испитивања, које је именovalo министарство надлежно за област енергетике.

(3) Сва испитивања која се спроводе биљеже се у дневник рада и/или дневник испитивања.

(4) Везано за испитивања која се спроводе од стране појединих лица, институција и привредних субјеката за свако спроведено испитивање на систему који је пуштен у рад мора се издати исправа са мишљењем о стању исправности система у цјелини, те уз спровођење свих за то потребних провјера и испитивања исправности и непропусности.

(5) Резултат сваког испитивања мора бити документован у дневнику рада и испитном извјештају.

Члан 74.

(1) Савитљива цијев за пуњење и спојница за пуњење морају се испитивати периодично у складу са прописима који регулишу ову област.

(2) Стручно оспособљено лице за рад на систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора најмање једном мјесечно провјеравати и у евиденцији рада система за снабдијевање КПП-ом навести присутност видљивих општећења у складу с приручником и упутствима о раду.

(3) При сваком испитивању савитљиве цијеви за пуњење потребно је провјерити:

1) неопштећеност, визуелним испитивањем спољашње стијенке,

2) непропусност, спајањем на возило и пуњењем возила КПП-ом,

3) електричну водљивост.

(4) Стручно оспособљено лице запослено у станици мора испитивати савитљиву цијев за пуњење најмање једном на сваких шест мјесеци на начин описан у ставу 3. овог члана.

(5) Периодична испитивања савитљиве цијеви за пуњење морају се документовати у евиденцији рада система и/или дневнику провјера и испитивања.

(6) Документовање из става 5. овог члана мора садржавати:

1) датум испитивања,

2) име испитивача,

3) врсту и/или идентификацију савитљиве цијеви,

4) опрему за испитивање,

5) притисак испитивања,

6) навођење било какве примједбе која не допушта наставак рада (нпр. непотпуна идентификација савитљиве цијеви),

7) навођење пронађених кварова који не допуштају даљи наставак рада, као и коментаре везане за потребни поправак или замјену.

Члан 75.

(1) Електрична опрема и уређаји морају проћи испитивања у складу с прописима који регулишу ову област и правилима струке.

(2) Интервал између испитивања не може бити дужи од три године.

(3) Електрична опрема и уређаји у зонама опасности од експлозије морају се провјеравати посебно у складу са прописима који регулишу ову област.

(4) Стање система заштите од грома и система заштитног уземљења мора се провјеравати у размацама од максимално једне године.

(5) Испитивања система из става 3. овог члана мора спровести привредни субјект технички квалификован за такву врсту испитивања.

Члан 76.

Мјерна опрема апарата за истакање КПП-а која по закону захтијева баждарење мора бити правилно испитана и потврђена у складу са прописима који регулишу ову област.

Члан 77.

(1) Систем за снабдијевање моторних возила КПП-ом мора проћи периодично испитивање исправности и функционалности најмање једном годишње од стране одговорног стручног лица и/или привредног субјекта одређених за такву врсту испитивања.

(2) Испитивање мора обухватити све функције система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, укључујући уређаје за мјерење, управљање и надзор и заштитну мјерну и контролну опрему, посебно безбједносне механизме који се активирају у случају опасности (мјерна и контролна заштитна опрема, заустављање у случају опасности, искључење система у случају опасности, системи за присилно провјетравање, сигурносни вентили, одушне и отпусне цијеви и др.).

Члан 78.

(1) Заштитни систем упозорења на присуство гаса који је повезан и дијелује са искључењем у случају опасности и са присилном вентилацијом мора се испитати на исправност и функционалност, а у складу са упутством произвођача најмање једном годишње од стране одговорног стручног лица и привредног субјекта одређеног за ту врсту испитивања.

(2) Апарати за гашење пожара морају се испитивати и одржавати у редовним интервалима у складу са прописима о заптити од пожара.

Члан 79.

Саставни дио овог правилника чине прилози, и то:

- 1) Прилог 1 - Шематски дијаграм система за снабдијевање моторних возила КПГ-ом,
- 2) Прилог 2 - Класификација простора потенцијално угроженог експлозивном атмосфером (зоне опасности),
- 3) Прилог 3 - Одређивање безбједне удаљености,
- 4) Прилог 4 - Документација за одобрење пуштања у рад система за снабдијевање КПГ-ом,
- 5) Прилог 5 - Безбједносне мјере при испитивању и оцјени радне способности система за снабдијевање КПГ-

ом на локацији станице за снабдијевање превозних средстава горивом,

6) Прилог 6 - Испирање (инертизација) система за снабдијевање КПГ-ом,

7) Прилог 7 - Означавање станице,

8) Прилог 8 - Листа стандарда који се односе на Правилник о станицама за пуњење возила на природни гас.

Члан 80.

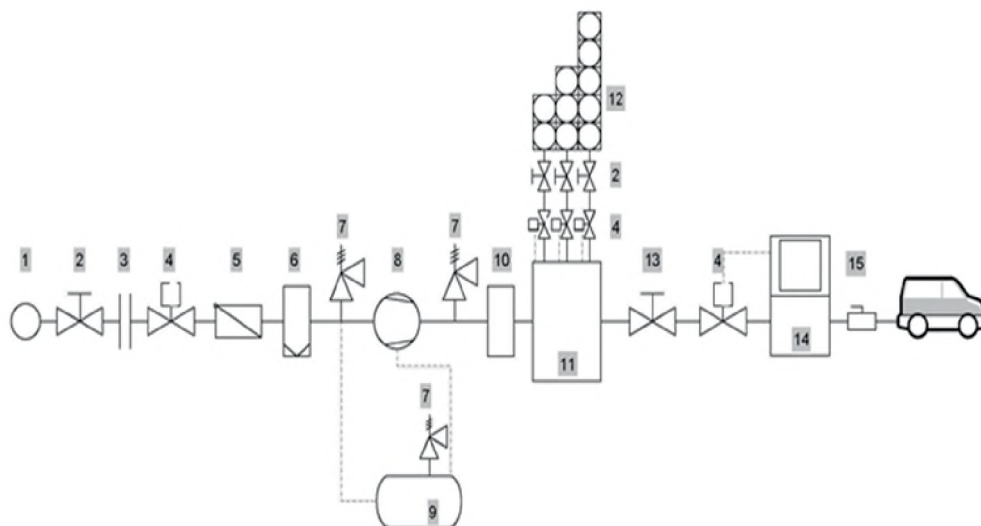
Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 05.06/020-3034-11/22
28. децембра 2022. године
Бањалука

Министар,
Петар Ђокић, с.р.

ПРИЛОГ 1.

ШЕМАТСКИ ДИЈАГРАМ СИСТЕМА ЗА СНАБДИЈЕВАЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА КПГ-ом

Шематски дијаграм 1. Спецификација техничке опреме и уређаја који чине техничко-технолошку цјелину система снабдијевања возила КПГ-ом

1	Доводни гасовод Мобилно складиште за транспорт компримованог природног гаса - КПГ (на локацији гдје није изграђена гасоводна мрежа) Претакачки мост за мобилна складишта компримованог природног гаса КПГ-а	7	Сигурносни вентил	13	Ручни неповратни вентил (на мјесту гдје је прикладно)
2	Ручни неповратни вентил	8	Компресорска јединица или компресор	14	Аутомат за истакање КПГ-а
3	Улазна прирубница	9	Компензациона посуда	15	Спојница за пуњење
4	Аутоматски неповратни вентил	10	Одјељивач (сепаратор) течности		
5	Неповратни систем	11	Уређаји за мјерење, управљање и регулацију		
6	Уређај за сушење гаса	12	Складиште гаса		

ПРИЛОГ 2.

КЛАСИФИКАЦИЈА ПРОСТОРА ПОТЕНЦИЈАЛНО УГРОЖЕНОГ ЕКСПЛОЗИВНОМ АТМОСФЕРОМ (ЗОНЕ ОПАСНОСТИ)

Овај прилог даје информативан приказ класификације простора потенцијално угроженог експлозивном атмосфером.

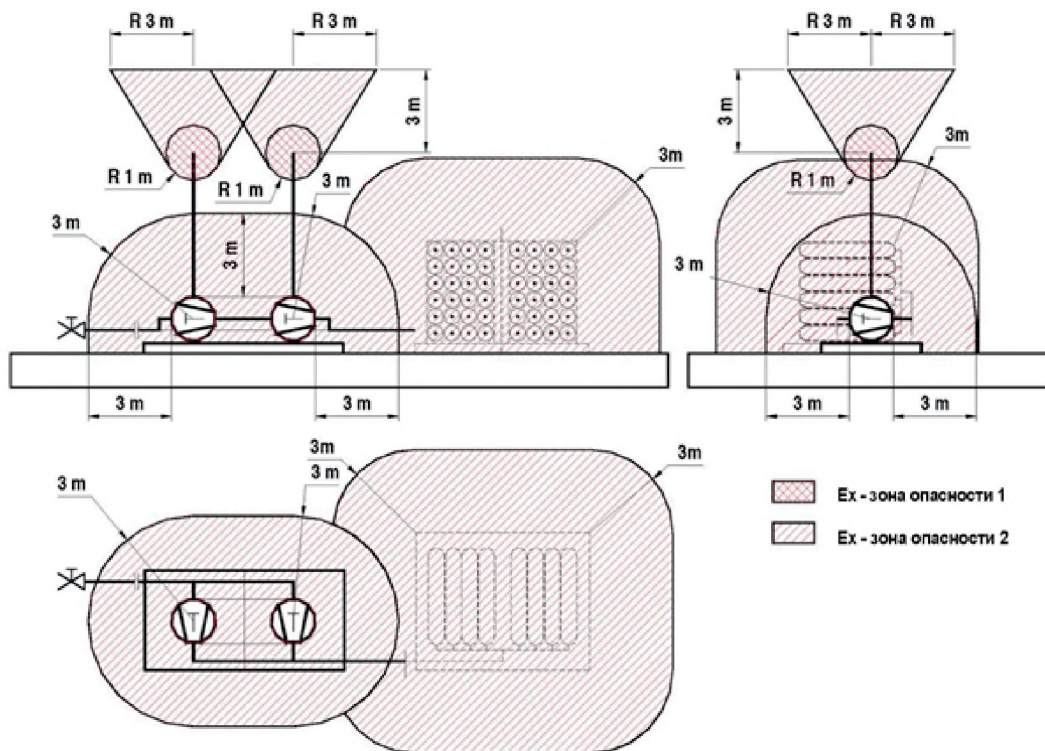
Просторни приказ зона опасности при томе одговара у овом правилнику описаним и у пракси уобичајеним извођењима система за снабдијевање возила КПГ-ом, те одговара минималним величинама простора који се треба предвидјети у фази планирања постављања система за снабдијевање возила КПГ-ом.

У случају примјене других технолошких рјешења која нису описана овим правилником, примјеном стандарда BAS EN 60079-10 простор се класификује у одговарајуће зоне опасности од експлозије, а с обзиром на изворе испуштања тако уграђених уређаја и опреме.

Б1) Компресорска јединица

Б1.1 Компресорска јединица смјештена на отвореном - на интерним станицама

а) Простор који у радијусу од 3 m окружује компресорску јединицу или компресор представља зону опасности од експлозије 2, при томе је такво смјештање компресорске јединице на отвореном предвиђено само на интерним станицама за снабдијевање горивом (Слика 1).

Слика 1. Примјер класификације простора - компресорска јединица и складиште гаса на отвореном

Б1.2 Компресорска јединица смјештена унутар објекта или заштитног кућишта масивне градње - контејнера (у затвореном подручју) - на интерним станицама за снабдијевање горивом - без система упозорења присутности гаса

б) На интерним станицама цијели простор унутар објекта у којој је смјештена компресорска јединица (затворен простор објекта), а за који се, с обзиром да се ради о интерној станици, не захтијева обавезна уградња система заштитног упозорења присутности гаса (система који дјелује заједно са системом за искључење у случају опасности и са укључивањем система присилне вентилације), представља простор зоне опасности од експлозије 1 (Слика 2).

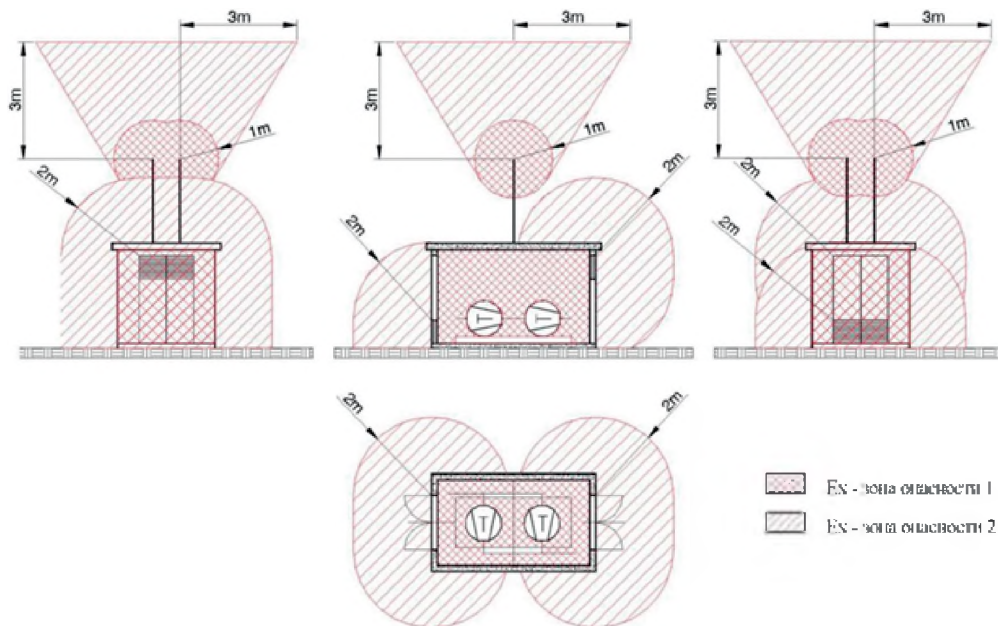
в) На интерним станицама које су без система упозорења присутности гаса и без његовог повезивања и дјеловања с искључењем у случају опасности и с присилном вентилацијом, простор на мјестима око отвора и гаснопропусних дијелова објекта на удаљености 2 m са свих страна од тих мјеста представља простор зоне опасности од експлозије 2 (Слика 2).

г) У простору унутар објекта (затворен простор објекта) потребно је за то осигурати континуирано природно прозрачивање с дозрним отворима у доњем и одзрачним отворима у горњем дијелу објекта, с минимално пет измјена ваздуха у једном сату, или систем присилне вентилације у непрекидном раду, који је повезан и дјелује заједно са системом упозорења присутности гаса, при чему је механички вентилациони систем присилне вентилације уграђен на начин да се целокупан ваздух у просторији промијени бар три пута у сат времена.

д) Уколико је изведен систем упозорења на присутност гаса који је повезан и дјелује с искључењем у случају опасности и с присилном вентилацијом, примјењују се зоне које су одређене за компресорску јединицу с властитим заштитним системом упозорења на присутност гаса (станице за снабдијевање КПП-ом у Б1.3).

Сл. 2. Компресорска јединица смјештена унутар објекта (затвореном подручју)
- на станицама за снабдијевање горивом -
без система упозорења присуства гаса

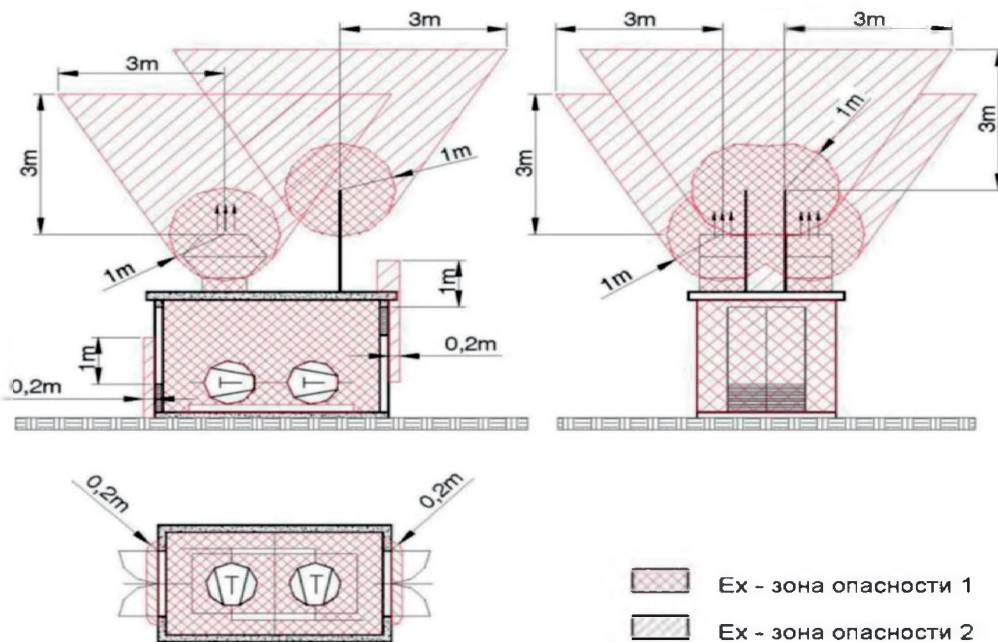
Слика 2. Примјер класификације простора - компресорска јединица и складиште гаса у затвореном - без система упозорења на присуство гаса и с њиме повезаног система приситног провјетравања

Б1.3 Компресорска јединица смјештена унутар објекта (затвореном подручју) - на станицама за снабдијевање горивом и интерним станицама за снабдијевање горивом - са заштитним системом упозорења присуства гаса

а) Цијели простор унутар објекта (затворен простор објекта) у којем је смјештена компресорска јединица с властитим заштитним системом упозорења присуства гаса и који је повезан и дјелује с искључењем у случају опасности, као и с присилном вентилацијом, представља зону опасности од експлозије 1 (Слика 3).

б) На мјестима око дозрачних и одзрачних отвора и гаснопропусних дијелова објекта (изван затвореног простора објекта) простор одређен хоризонталном удаљеношћу од 0,2 m и вертикалном удаљеношћу 1 m изнад мјеста отвора и гаснопропусних дијелова представља простор зоне опасности од експлозије 2 (Слика 3).

Сл. 3. Компресорска јединица смјештена унутар објекта (затвореном подручју)
- на станицама за снабдијевање горивом или интерним станицама за снабдијевање
горивом - са системом упозорења присуства гаса

Слика 3. Примјер класификације простора - компресорска јединица и складиште гаса у затвореном - са системом упозорења на присуство гаса и принудним провјетравањем

Б2) Складиште гаса**Б2.1 Складиште гаса смјештено на отвореном - на интерним станицама**

а) Складиште гаса смјештено на отвореном је допуштено само на интерним станицама за снабдијевање горивом, при чему простор који окружује складиште гаса у радијусу од 3 m представља зону опасности од експлозије 2 (Слика 1).

б) Зоне опасности од експлозије складишта гаса могу се преклапати са зонама опасности других компонената система смјештених у близини складишта (Слика 1).

в) Зона опасности од експлозије на мјестима спојева који су изведени као спој који је технички потенцијално пропусан се одређује примјеном важећих прописа и њима одређених стандарда.

Б2.2 Складиште гаса смјештено у објекту (затвореном простору) - на станицама или интерним станицама

а) Цјели простор унутар објекта у којем је смјештено складиште гаса (затворен простор објекта) представља зону опасности од експлозије 2.

б) На мјестима око дозračних и одзрачних отвора и гаснопропусних дијелова објекта (изван затвореног простора објекта) простор одређен хоризонталном удаљеношћу од 0,2 m и вертикалном удаљеношћу 1 m изнад мјеста отвора и гаснопропусних дијелова представља простор зоне опасности од експлозије 2.

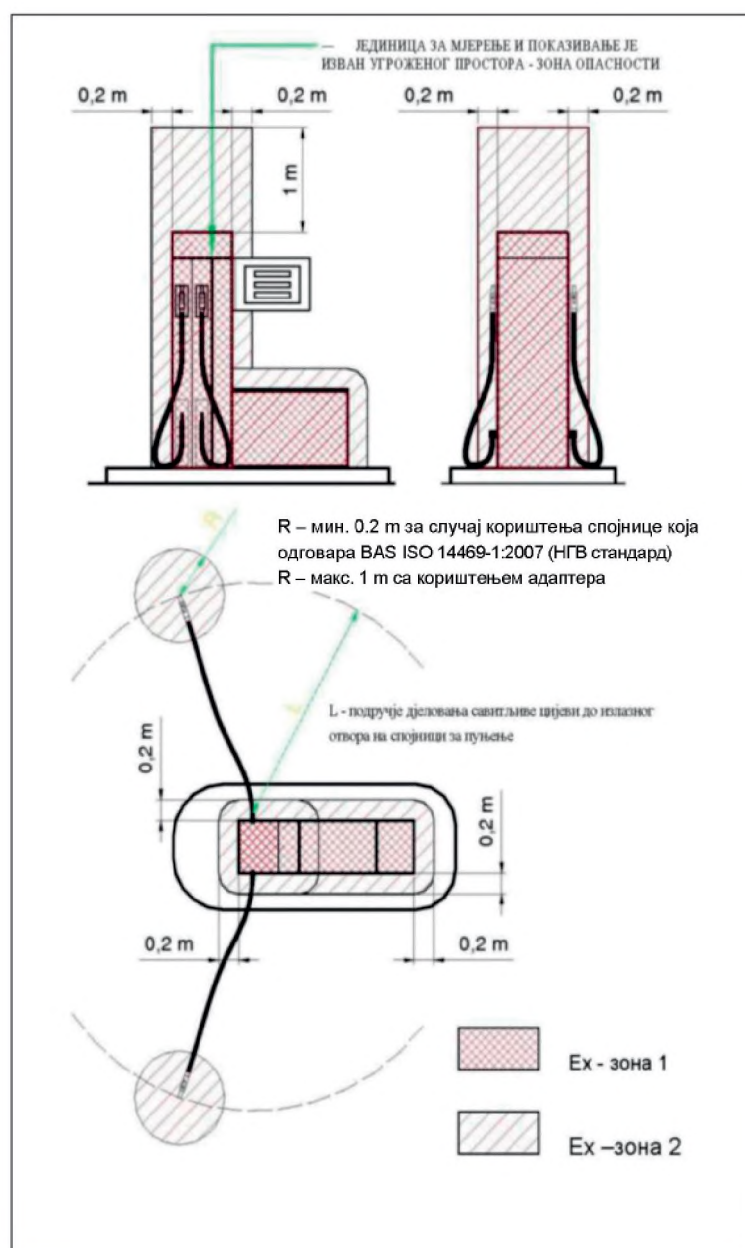
в) У случају да се складиште гаса налази у заједничком простору с компресорском јединицом, зоне опасности простора објекта у којем је складиште гаса заједно с компресором одређују се према строжим условима који се постављају за компресорску јединицу.

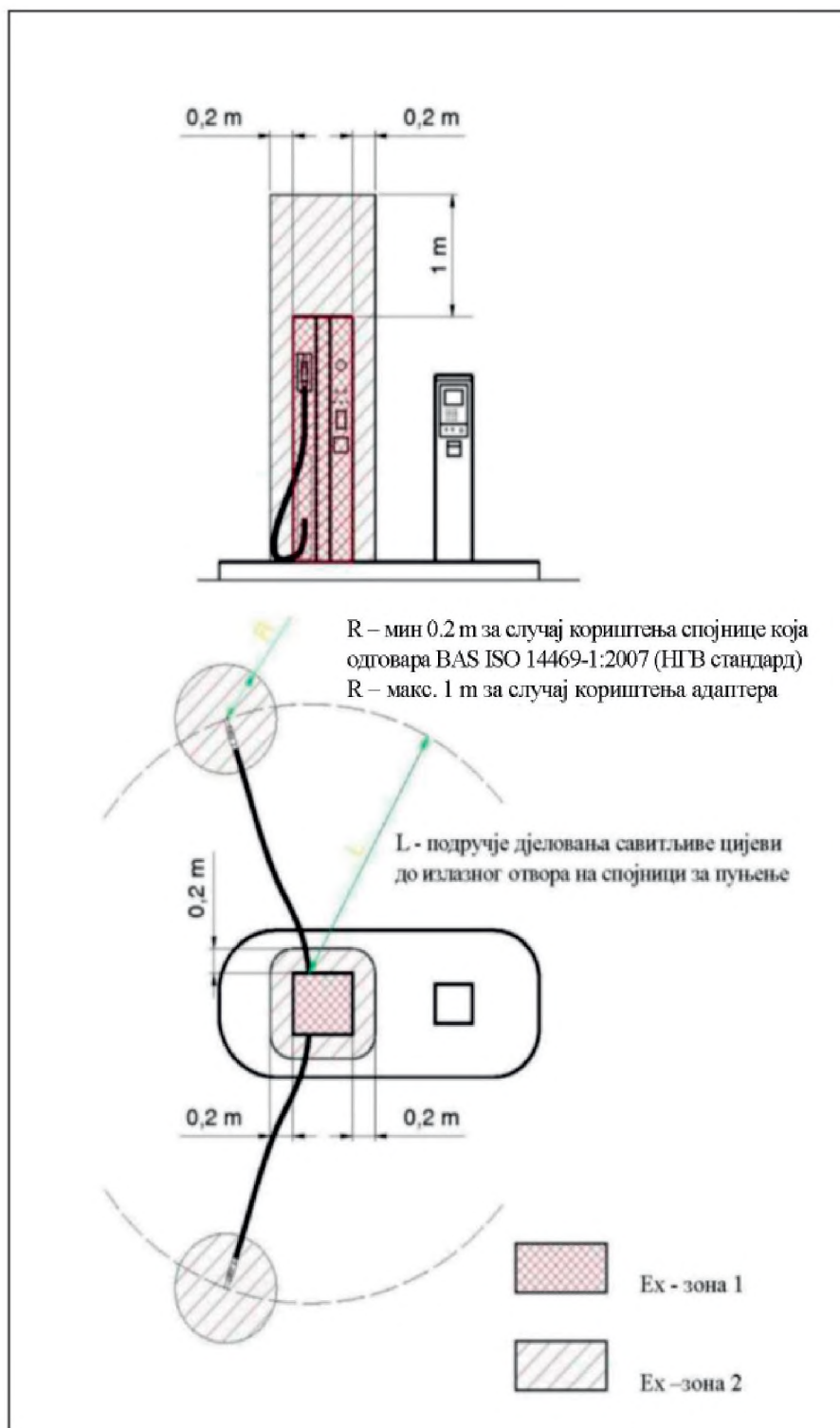
Б3) Аутомат за истакање КПП-а

а) Простор унутар заштитног кућишта аутомата за истакање КПП-а представља зону опасности од експлозије 1.

б) Зону опасности од експлозије 2 представља простор изван заштитног кућишта на удаљености 0,2 m од заштитног кућишта и простор који је изнад стуба кућишта у висини 1 m изнад стуба кућишта.

в) Простор подручја дјеловања спојнице за пуњење КПП-а, односно простор унутар хоризонталне удаљености одређене дужином спојнице за пуњење + 1 m треба задовољити услове који се постављају за зону опасности од експлозије 2.

Слика 4. Аутомат за истакање КПП-а

Б4) Вентилациони канали и одзрачни отвори (слике 1, 2 и 3)

а) Зона опасности од експлозије унутар вентилационог канала одговара зони опасности простора који се вентилира.

б) Мјеста одзрачних отвора вентилационих канала присилне вентилације и одзрачних отвора континуираног природног прозрачивања је потребно, зависно о просторном положају улазног, односно излазног отвора, одредити на начин да су изван простора зона опасности испусних отвора одушних и испусних цијеви.

в) Око мјеста испусних отвора вентилационих канала присилне вентилације потребно је одредити зоне опасности како слиједи: кугла радијуса 1 m око отвора, изнад екваторијалне равнине кугле увис постављена обрнуто окренута зарубљена купа, висине 3 m изнад највише тачке отвора и полупречника горње базе 3 m.

Б5) Испусни отвори одушних и испусних цијеви (слике 1, 2 и 3)

а) Простор на највишим тачкама система за снабдијевање КПП-ом око мјеста испусног отвора одушних и испусних цијеви у облику кугле полупречника 1 m представља зону опасности од експлозије 1.

б) Простор који је око испусних отвора и изнад простора зоне опасности 1 (кугле полупречника 1 m) који је у облику окренуте купе полупречника базе 3 m и висине 3 m представља зону опасности од експлозије 2.

Б6) Дозазна инсталација гаса

а) На долазној инсталацији гаса треба се избјећи постојање могућих извора испуштања на мјестима спојева или ограничити могућност испуштања (односи се на спојеве и арматуру на долазном цјевоводу у систему за снабдијевање КПП-ом).

б) У случају постојања извора испуштања на спојевима на доводном гасоводу и споју на систем за снабдијевање КПП-ом, зоне опасности је потребно одредити примјеном стандарда BAS EN 60079-10.

Б7) Мобилно складиште за компримовани природни гас - КПП

ИЗВОРИ ОПАСНОСТИ	ЗОНЕ ОПАСНОСТИ ОД ЕКСПЛОЗИЈА	
	Зона 2	Зона 1
	РАСТОЈАЊА	
Спој цјевовода са боцама	5 m у радијусу од прикључка	Нема
Крајеви одушних цјевовода	15 m вертикално, облик купе са углом од 60°	3 m у радијусу од крајева одушних цијеви

ПРИЛОГ 3.

ОДРЕЂИВАЊЕ БЕЗБЈЕДНЕ УДАЉЕНОСТИ

Опште

Овај прилог даје приказ безбједносних удаљености система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, које је потребно одредити узимајући у обзир следеће:

У заштитном подручју унутар безбједносних удаљености система за снабдијевање КПП-ом важе услови рада и мјере заштите предвиђене овим правилником, који укључују отклањање потенцијалних узрочника паљења, поступање у случају наступања ванредних услова и стања рада, надзор над узрочницима паљења и спровођењем мјера заштите од пожара и технолошких експлозија.

Безбједну удаљеност на простору станице за снабдијевање превозних средстава потребно је одредити с обзиром на услове и мјере заштите којима се опрема на локацији станице штити од могућег оштећења и налета возила, односно кад је тај догађај могућ или реално предвидљив, односно кад могуће последице с ударом возила на складиште гаса или компресор налажу одређивање безбједносне удаљености.

Безбједни размак се одређује до грађевинске линије сусједног земљишта, односно линије сусједног земљишта на којем је допуштено на градња, као и до отвора на зградама.

Безбједна удаљеност која се у том случају одређује треба да буде изабрана на начин да се у обзир узимају дјеловање топлоте и последице које настају по испуштању запаљивог гаса и његовом запаљењу.

Удаљености које се даље наводе у овом дијелу Правилника су уобичајене за случај уобичајене градње система за снабдијевање возила КПП-ом, код којег запремина складишне јединице не премашује капацитет складиштења гаса од 10.000 l при притиску од 250 bara, а за специфична технолошка рјешења већег капацитета складиштења запаљивог гаса на простору станице за снабдијевање возила КПП-ом је потребна посебна пажња и/или прорачун за одређивање безбједних удаљености таквог постројења.

Безбједну удаљеност је потребно проверити с обзиром на опасности притиска и начина испуштања гаса на мјесту отвора одушних и испусних цијеви.

Ц1) Компресорска јединица

Ц1.1 Компресорска јединица смјештена на отвореном - на интерним станицама

а) За компресорску јединицу смјештену на отвореном, уколико је без уграђених резервоара под притиском, потребна безбједносна удаљеност износи 3 m. Заштитни простор је простор који у радијусу од 3 m окружује компресорску јединицу или компресор.

б) Уколико компресорска јединица или компресор у свом саставу има и резервоар под притиском гаса, потребна безбједносна удаљеност износи 3 m. Заштитни простор је простор који у радијусу од 5 m окружује компресорску јединицу или компресор са резервоаром гаса.

в) До отвора на сусједној згради потребна је безбједна удаљеност од најмање 3 m.

Ц1.2 Компресорска јединица смјештена унутар објекта у заштитном кућишту - контејнеру или објекту масивне градње (затвореном подручју) - на станицама за снабдијевање горивом и интерним станицама за снабдијевање горивом

а) Безбједна удаљеност око компресора или компресорске јединице није потребна ако су они постављени у објекту масивне градње или заштитном кућишту - контејнеру, који немају бочне отворе и друге дијелове на бочним странама објекта на којима није осигурана заштита према спољашњем простору, односно који посједују заштитне зидове за заштиту према сусједним објектима, простору складиштења других горива и простору на којем су апарати за истакање, доводне јединице и мјерне јединице за истакање других врста горива.

б) За компресорску јединицу без резервоара гаса, смјештену унутар објекта, потребна безбједна удаљеност се мјери и одређује од отвора објекта и других дијелова објекта од којих није осигурана заштита према спољном простору (односно заштита која не одговара степену заштите зида од опеке дебљине најмање 25 cm), а износи минимално 3 m.

в) За компресорску јединицу са уграђеним резервоаром под притиском, смјештену унутар објекта (затвореном простору), безбједна удаљеност се одређује с обзиром на услове за складиштење гаса.

Ц2) Складиште гаса

Ц2.1 Складиште гаса смјештено на отвореном - на интерним станицама

а) Уколико је заштита резервоара под притиском остварена искључиво путем безбједне удаљености, тада безбједне удаљености у односу на простор подземног складиштења других горива и простор на којем су апарати за истакање, доводне јединице и мјерне јединице за истакање других горива на простору станице за снабдијевање превозних средстава горивом треба да износе најмање 5 m.

б) Уколико је заштита резервоара под притиском остварена искључиво путем безбједне удаљености, тад је потребно предвидјети и безбједну удаљеност од најмање 3 m између простора складишта гаса и отвора на сусједној згради.

в) Безбједне удаљености могу се смањити заштитним зидом, при чему се заштитним зидом сматрају зидови без отвора, од бетона или опеке минималне дебљине 25 cm, отпорни на дјеловање пожара и у складу с одредбама прописа о смјештају опреме под притиском.

г) Заштитни зид и други елементи на заштитном зиду при томе морају бити израђени од елемената отпорних на пожар према стандарду BAS EN 13501-1:202 (класификација) и уз степен отпорности на пожар заштитног зида од најмање 90 минута према стандарду BAS EN 1365-1 (носиви зидови) или BAS EN 1364-1 (неносиви зидови).

Ц2.2 Складиште гаса смјештено у објекту масивне градње или у заштитном кућишту - контејнеру, на станицама или интерним станицама

а) Безбједна удаљеност око складишта гаса није потребна кад је складиште гаса постављено у објекту масивне градње или заштитном кућишту - контејнеру, који има заштитне зидове према сусједним објектима, простору складиштења других горива и простору на којем су апарати за истакање, доводне јединице и мјерне јединице за истакање других врста горива.

б) Заштитним зидом се сматрају зидови без отвора грађевина масивне градње, који су од бетона и од опеке минималне дебљине зида 25 cm, односно други зидови који су отпорни на дјеловање пожара и у складу с посебним захтјевима прописа о смјештају опреме под притиском.

в) Безбједна удаљеност од најмање 5 m у односу на простор складиштења других горива и простор на којем су апарати за истакање, доводне јединице и мјерне јединице за истакање других врста горива је потребна, мјери се и одређује од отвора и других дијелова објекта складишта гаса од којих није осигурана заштита према том дијелу спољашњег простора, односно заштита која не одговара степену заштите заштитног зида.

г) Безбједну удаљеност од најмање 3 m је потребно предвидјети од објекта складишта гаса до отвора на сусједној згради, у случају да од мјеста отвора објекта и других дијелова објекта складишта гаса није осигурана заштита према том дијелу спољашњег простора која одговара степену заштите заштитног зида.

д) Заштитни зид и други елементи на заштитном зиду при томе морају бити израђени од елемената отпорних на пожар према стандарду BAS EN 13501-1:202 (класификација) и уз степен отпорности на пожар заштитног зида од најмање 90 минута према норми BAS EN 1365-1 (носиви зидови) или BAS EN 1364-1 (неносиви зидови).

Ц2.3 Складиште гаса смјештено у заштитном кућишту - контејнеру или грађевини једноставне градње - на станицама или интерним станицама

а) Безбједна удаљеност у односу на простор подземног складиштења других горива и простор на којем су апарати за истакање, доводне јединице и мјерне јединице за истакање других горива на

простору станице за снабдијевање превозних средстава горивом треба износити најмање 5 m, и то кад заштитно кућиште - контејнер или грађевина једноставне градње (надстрешница и сл.) не осигурава степен заштите који одговара степену заштите заштитног зида.

б) Потребно је предвидјети и безбједну удаљеност од најмање 3 m између простора складишта гаса и отвора сусједне зграде.

в) Безбједне удаљености могу се смањити одговарајућим заштитним зидом, при чему се заштитним зидом сматра зид без отвора, од бетона или опеке минималне дебљине 25 cm, отпоран на дјеловање пожара и у складу с одредбама прописа о смјештају опреме под притиском.

г) Заштитни зид и други елементи на заштитном зиду при томе морају бити израђени од елемената отпорних на пожар према норми BAS EN 13501-1:202 (класификација) и уз степен отпорности на пожар заштитног зида од најмање 90 минута, према стандарду BAS EN 1365-1 (носиви зидови) или BAS EN 1364-1 (неносиви зидови).

ЦЗ) Мобилно складиште за компримовани природни гас - КПП

	ИЗВОРИ ОПАСНОСТИ	
	Боце за складиштење, укључујући и возило за испоруку гаса	Одушци у нормалном раду и одушни вентили
	БЕЗБЈЕДНОСНА РАСТОЈАЊА (m)	
Објекти	> 5	> 5
Јавни путеви	> 5	> 5
Граница (ограда) постројења	> 2	> 5
Регулациона станица	> 2	> 5
Интерни путеви и пјешачке стазе	> 3	> 5
Складишта осталих типова горива	> 5	> 5
Прилаз за сервис	> 2	-
Запаљива материја	> 4	> 4

Напомена: Тачке Ц1 и Ц2 односе се само на компресор и складиште гаса које припада компресору (ово није мобилно складиште попут БДФ платформе или трејлера).

ПРИЛОГ 4.

ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ОДОБРЕЊЕ ПУШТАЊА У РАД СИСТЕМА ЗА СНАБДИЈЕВАЊЕ КПП-ом

Документи потребни за добијање одобрења за пуштање у редован рад система за снабдијевање КПП-ом су:

- технички опис (спецификације, опис рада),
- детаљи начина рада (послуживање),
- подаци о радном времену станице за снабдијевање моторних возила горивом,
- ситуациони планови темеља и висине система за снабдијевање моторних возила КПП-ом,
- општи ситуациони и локацијски план (план размјештаја) у размјери са сусједним објектима, некретностима, законом заштићеним културним добрима и културне баштине, саобраћајницама, приступу и излазу у/из система за снабдијевање моторних возила КПП-ом, с јасно приказаном разликом између одобреног плана и плана изградње,
- ситуациони план са приказом граничних (сусједних) честица и катастарским изводима тих честица,
- ситуациони план система и терена,
- ситуациони план гасовода / претакачког моста,
- ситуациони план зона опасности од експлозије,
- попис уређаја и друге радне опреме,
- попис мјерне и контролне заштитне опреме,
- безбједносна упутства (за конкретно мјесто постављања) с мјерама за надзор и откривање (уочавање) опасности,
- ситуациони план заштитног подручја одређеног безбједним удаљеностима система за снабдијевање КПП-ом,
- план одлагања и збрињавања отпада,
- попис врсте и количине запаљивих течности и гасова који ће се ускладиштити у објекту за који се тражи одобрење за локацију, односно пуштање у рад.

ПРИЛОГ 5.

БЕЗБЈЕДНОСНЕ МЈЕРЕ ПРИ ИСПИТИВАЊУ И ОЦЈЕНИ РАДНЕ СПОСОБНОСТИ СИСТЕМА ЗА СНАБДИЈЕВАЊЕ КПП-ом НА ЛОКАЦИЈИ СТАНИЦЕ ЗА СНАБДИЈЕВАЊЕ ПРЕВОЗНИХ СРЕДСТАВА ГОРИВОМ

Безбједност особља је, без обзира на то да ли је оно укључено у испитивања или не, од примарне важности. Одговарајуће мјере безбједности морају осигурати да нико, колико се то може предвидјети, не буде изложен ризику од озледа у случају да дно система не проради исправно током испитивања.

Договор с тијелима надлежним за испитивање и техничко надгледање мора се предвидјети током фазе планирања, а везано за безбједносне мјере које су предложене од стране произвођача постројења за снабдијевање КПП-ом.

У случају ризичних испитивања у фази планирања испитивања треба предвидјети и обавјештавање и/или присутност интервентних служби на мјесту испитивања.

Е1) Мјере прије испитивања

Прије почетка испитивања потребно је узети у обзир следеће:

- свим учесницима испитивања мора се демонстративно указати на све могуће (потенцијалне) ризике повезане уз испитивање;
- безбједно заштитно подручје са ограничењем приступа мора се означити и договорити с привредним субјектом који је одређен за испитивање. Ово безбједно подручје укључује све просторе објекта кроз које гасовод пролази, укључујући и локалне приступне путеве. Безбједно подручје се мора означити с траком за означавање. Одговарајуће упозорење се мора поставити на свако мјесто приступа безбједном подручју;
- мјере заштите морају се предузети да би се за сусједне објекте, гасоводе, системе и дијелове система осигурала довољна заштита од посљедица могућег квара на систему;
- могућност и погодност извођења одговарајућих испитивања без разарања, укључујући и прије спроведена испитивања од стране привредног субјекта одређеног за испитивање, морају се проверити прије испитивања;
- прије извођења испитивања на притисак и непропусност са употребом запаљивог гаса, ваздуха или азота, сва заварена мјеста морају се претходно визуелно прегледати и испитати одговарајућим поступком испитивања без разарања (радиографија, ултразвук, вртложне струје и др.).

Е2) Мјере током испитивања

Током испитивања:

- морају се користити одговарајуће методе да би се спријечило локално хлађење при пуњењу и отицању,
- мора се посматрати пад температуре ако испитни медиј попут азота при притиску складишта гаса падне до притиска испитивања. Испитивање се мора извести на начин да температура медија на улазу у гасовод није мања од договорене температуре испитивања. Да би се избјегло стварање кондензата у гасоводу, температура испитног медија не може пасти испод тачке росишта, при одговарајућем притиску испитивања.

ПРИЛОГ 6.

ИСПИРАЊЕ (ИНЕРТИЗАЦИЈА) СИСТЕМА ЗА СНАБДИЈЕВАЊЕ КПП-ом

Ф1) Безбједносне мјере

Рад система мора се повремено обуставити ради унутрашњег прегледа и радова одржавања, при чему се из система за снабдијевање моторних возила КПП-ом испушта запаљиви гас, а систем се инертизује инертним гасом, најчешће азотом.

- Испирање (инертизацију) може обављати само лице које познаје рад система за снабдијевање КПП-ом.
- Доводни гасовод, као и свако потенцијално уграђено гасно бројило, мора се испрати под надзором надлежног лица.
- Писана упутства прилагођена систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом морају бити осмишљена за све процесе испирања и морају их се придржавати.
- Безбједносне мјере се морају узети у обзир да би се смањили могући ризик који се може појавити при испуштању гаса, испуштању, нпр. у близини сусједних објеката или могућих извора запаљења као што су електрична опрема и компоненте система.
- Упозорења о опасности, посебно она која забрањују пушење и отворену ватру, морају бити изложена на видљивом мјесту око подручја гдје се врши испирање.
- Током испирања не могу се изводити никакви радови на појединим компонентама система.

е) Апарати за гашење пожара морају бити доступни на локацији за вријеме испирања.

ж) Када се испирање врши инертним гасом или ваздухом, безбједносне мјере морају бити предузете како би се спријечило улазак гасова којима се врши испирање у доводни гасовод (дистрибутивну или транспортну мрежу природног гаса). То се постиже затварањем ручног неповратног вентила (види поз. 2. у Прилогу 1).

Ф2) Процес

а) Испирање се мора обавити без прекидања. Уколико дође до прекида, цијели процес испирања мора се поновити.

б) Након што је успјешно завршено испитивање под притиском, било ваздухом или инертним гасом, притисак у систему за снабдијевање моторних возила КПП-ом и компонентама система мора се смањити на ниво који допушта гасу, којим се врши испирање, сигуран улаз како би задовољио критеријуме испирања.

в) Пропушивање ваздухом или гасом може се извести под условом да се одржава минимална брзина како би се спријечило стварање карбурације у свим повезаним компонентама система. Ако се споменута брзина не може одржавати, за испирање се мора користити инертни гас (азот).

ПРИЛОГ 7.

ПРИЛОГ 7.: ОЗНАЧАВАЊЕ СТАНИЦЕ	
	МЈЕСТО ЗА ПУЊЕЊЕ КОМПРИМОВАНОГ ПРИРОДНОГ ГАСА (КПГ)
Компримовани природни гас Високи притисак 200 bar Nije TNG	Komprimiran zemeljski plin visok tlak 200 bar Ni UNP
Komprimiertes Erdgas Hochdruck 200 bar Kein Autogas	Compressed Natural Gas High Pressure 200 bar No LPG
Metano Compresso Alta Pressione 200 bar No GPL	Gaz Naturel Vehicule Haute pression 200 bars No LPG
Stlačený zemný plyn Vysoký tlak 200 bar Nie je LPG	Sűrített Földgáz 200 bar magasnyomású Nem „autógáz”
Stlačený zemní plyn Vysoký tlak 200 bar Není LPG	Komprimerad Naturgas Högtryck, 200 bar Ej Motorgas
Gaz natural comprimat Înaltă presiune 200 bar No GPL	Gekomprimeerd Aardgas Hoge druk 200 bar Geen LPG
Компресиран природен газ високо налягане 200 бара не е газ пропан-бутан	Сжатый природный газ высокое давление 200 бар НЕ ЯВЛЯЕТСЯ СЖИЖЕННЫМ НЕФТЯНЫМ ГАЗОМ (ПРОПАН-БУТАН)

ПРИЛОГ 8.

ЛИСТА СТАНДАРДА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ПРАВИЛНИК О СТАНИЦАМА ЗА ПУЊЕЊЕ ВОЗИЛА НА ПРИРОДНИ ГАС

Редни бр.	Ознака стандарда	Наслов стандарда	Наслов стандарда на енглеском језику	Референтни стандард
1.	BAS EN 60079-10-1:2016	Експлозивне атмосфере - Дио 10-1: Класификација простора Експлозивне гасне атмосфере	Explosive atmospheres - Part 10-1: Classification of areas - Explosive gas atmospheres	EN 60079-10-1:2015 IEC 60079-10-1:2015 IEC 60079-10-1:2015/ COR1:2015 IEC 60079-10-1:2015
2.	BAS EN 1127-1:2020	Експлозивне атмосфере - Спре- чавање и заштита од експлозије Дио 1: Основни појмови и мето- дологија	Explosive atmospheres. Explosion prevention and protection. Basic concepts and methodology	EN 1127-1:2019
3.	BAS EN 13501-1:2020	Класификација грађевинских производа и грађевинских елемената према њиховом по- нашању у пожару - Дио 1: Кла- сификација према резултатима испитивања реакције на пожар	Fire classification of construction products and building elements. Classification using data from reaction to fire tests	EN 13501-1:2018
4.	BAS ISO 14469-1:2007	Цестовна возила - Спојница за пуњење природним компри- мираним гасом (ЦНГ) - Дио 1: Спојница 20 МПа (200 бара)	Road vehicles -Compressed natural gas (CNG) refuelling connector - Part 1: 20 MPa (200 bara) connector	ISO 14469-1:2004
5.	BAS EN 1365-1:2014	Испитивање отпорности на по- жар носивих елемената - Дио 1: Зидови	Fire resistance tests for loadbearing elements. Walls	EN 1365-1:2012 идентичан
6.	BAS EN 1365-2:2015	Испитивања ватроотпорности но- сивих елемената - Дио 2: Међусп- ратне и кровне конструкције	Fire resistance tests for loadbearing elements. Floors and roofs	EN 1365-2:2014 идентичан
7.	BAS EN 1364-1:2016	Испитивања ватроотпорности неносивих (неоптерећених) еле- мената - Дио 1: Зидови	Fire resistance tests for non- loadbearing elements. Walls	EN 1364-1:2015 идентичан
8.	BAS EN 1364-2:2019	Испитивање отпорности на по- жар неносивих елемената - Дио 2: Плафони	Fire resistance tests for non- loadbearing elements. Ceilings	EN 1364-2:2018 идентичан
9.	BAS EN 1366-2:2016	Испитивање отпорности на по- жар сервисних инсталација - Дио 2: Ватропригушивач	Fire resistance tests for service installations. Fire dampers	EN 1366-2:2015 идентичан
10.	BAS EN 1634-1+A1:2019	Испитивање отпорности на пожар и контролу пролаза дима за врата, затвараче и прозоре који могу да се отварају, укључујући њихове дијелове за уградњу - Дио 1: Ис- питивање отпорности на пожар за врата, елементе за затварање и прозоре који се могу отворати	Fire resistance and smoke control tests for door and shutter assemblies, openable windows and elements of building hardware - Part 1: Fire resistance test for door and shutter assemblies and openable windows	EN 1364-1:2015 идентичан
11.	BAS EN ISO 16923	Станице за снабдијевање при- родним гасом - Станице за снаб- дијевање возила компримованим природним гасом (CNG)	Natural gas fuelling stations - CNG stations for fuelling vehicles	EN ISO 16923:2018 иден- тичан ISO 16923:2016 идентичан
12.	BAS EN ISO 14469:2018	Друмска возила - Прикључак за допуњавање компримованог природног гаса (CNG)	Road vehicles - Compressed natural gas (CNG) refuelling connector	EN ISO 14469:2017 ISO 14469:2017
13.	BAS EN 60079-14 BAS EN 60079-14/COR1:2016	Експлозивне атмосфере - Дио 14: Пројектовање, избор и мон- тажа електричних инсталација	Explosive atmospheres - Part 14: Electrical installations design, selection and erection	EN 60079-14:2014/AC:2016 IEC 60079-14:2013/ COR1:2016
14.	BAS EN 1366-1+A1:2021	Испитивања ватроотпорности сервисних инсталација - Дио 1: Вентилациони канали	Fire resistance tests for service installations - Part 1: Ventilation ducts	EN 1366-1:2014 идентичан
15.	BAS EN 61340-4-1/A1:2019	Електростатика - Дио 4-1: Стан- дардне методе испитивања за посебне намјене - Електрична отпорност подних простирки и подова	Electrostatics - Part 4-1: Standard test methods for specific applications - Electrical resistance of floor coverings and installed floors	IEC 61340-4- 1:2003+AMD1:2015 CSV Consolidated version
16.	BAS EN IEC 60079-0:2019	Експлозивне атмосфере - Дио 0: Опрема - Општи захтјеви	Explosive atmospheres - Part 0: Equipment - General requirements	EN IEC 60079-0:2018 IEC 60079-0:2017
17.	BAS EN IEC 60079-0/ COR1:2021	Експлозивне атмосфере - Дио 0: Опрема - Општи захтјеви	Explosive atmospheres - Part 0: Equipment - General requirements	EN IEC 60079-0:2018/ AC:2020-02 IEC 60079-0:2017/ COR1:2020
18.	BAS EN 60079-11:2013	Експлозивне атмосфере - Дио 11: Заштита опреме самосигур- ност "и"	Explosive atmospheres - Part 11: Equipment protection by intrinsic safety "i"	EN 60079-11:2012 IEC 60079-11:2011 IEC 60079-11:2011/ COR1:2012 IEC 60079-11:2011/ ISH1:2014

19.	BAS EN 60079-1:2015	Експлозивне атмосфере - Дио 1: Непродорни оклоп "д"	Explosive atmospheres - Part 1: Equipment protection by flameproof enclosures "d"	EN 60079-1:2014 IEC 60079-1:2014
20.	BAS EN 60079-1/Cor1:2019	Експлозивне атмосфере - Дио 1: Непродорни оклоп "д"	Explosive atmospheres - Part 1: Equipment protection by flameproof enclosures "d"	EN 60079-1:2014/AC:2018-09 IEC 60079-1:2014/ COR1:2018
21.	BAS EN 60079-2:2015	Експлозивне атмосфере - Дио 2: Заштита опреме на притисак "п"	Explosive atmospheres - Part 2: Equipment protection by pressurized enclosure "p"	EN 60079-2:2014 IEC 60079-2:2014
22.	BAS EN 60079-2/Cor1:2016	Експлозивне атмосфере - Дио 2: Заштита опреме на притисак "п"	Explosive atmospheres - Part 2: Equipment protection by pressurized enclosure "p"	EN 60079-2:2014/AC:2015 IEC 60079-2:2014/ COR1:2015
23.	BAS EN 60079-5	Експлозивне атмосфере - Дио 5: Заштита опреме пуњење "q"	Explosive atmospheres - Part 5: Equipment protection by powder filling "q"	EN 60079-5:2015 IEC 60079-5:2015
24.	BAS EN 60079-6:2016	Експлозивне атмосфере - Дио 6: Заштита опреме урањање у уље "о"	Explosive atmospheres - Part 6: Equipment protection by liquid immersion "o"	EN 60079-6:2015 IEC 60079-6:2015
25.	BAS EN 60079-7:2016	Експлозивне атмосфере - Дио 7: Заштита опреме повећана безбедност "е"	Explosive atmospheres - Part 7: Equipment protection by increased safety "e"	EN 60079-7:2015 IEC 60079-7:2015 IEC 60079-7:2015
26.	BAS EN 60079-7/A1:2018	Експлозивне атмосфере - Дио 7: Заштита опреме повећана безбедност "е"	Explosive atmospheres - Part 7: Equipment protection by increased safety "e"	EN IEC 60079-7:2015/ A1:2018 IEC 60079-7:2015/ AMD1:2017
27.	BAS EN 60079-11:2013	Експлозивне атмосфере - Дио 11: Заштита опреме самосигурност "и"	Explosive atmospheres - Part 11: Equipment protection by intrinsic safety "i"	EN 60079-11:2012 IEC 60079-11:2011 IEC 60079-11:2011/ COR1:2012 IEC 60079-11:2011/ ISH1:2014
28.	BAS EN IEC 60079-15:2020	Експлозивне атмосфере - Дио 15: Заштита опреме врстом заштите "н"	Explosive atmospheres - Part 15: Equipment protection by type of protection "n"	EN IEC 60079-15:2019 IEC 60079-15:2017
29.	BAS IEC/TR 60079-16:2005	Електрични уређаји за експлозивне атмосфере - Дио 16: Вјештачка вентилација за заштиту кућишта анализатора	Electrical apparatus for explosive gas atmospheres. Part 16: Artificial ventilation for the protection of analyser(s) houses	IEC TR 60079-16:1990
30.	BAS EN 60079-17:2014	Експлозивне атмосфере - Дио 17: Преглед и одржавање електричних инсталација	Explosive atmospheres - Part 17: Electrical installations inspection and maintenance	EN 60079-17:2014 IEC 60079-17:2013
31.	BAS EN 60079-18:2016	Експлозивне атмосфере - Дио 18: Заштита опреме облагање "м"	Explosive atmospheres - Part 18: Equipment protection by encapsulation "m"	EN 60079-18:2015 IEC 60079-18:2014
32.	BAS EN 60079-18/A1:2018	Експлозивне атмосфере - Дио 18: Заштита опреме облагање "м"	Explosive atmospheres - Part 18: Equipment protection by encapsulation "m"	EN 60079-18:2015/A1:2017 IEC 60079-18:2014/ AMD1:2017
33.	BAS EN 60079-18/Cor1:2019	Експлозивне атмосфере - Дио 18: Заштита опреме облагањем "м"	Explosive atmospheres - Part 18: Equipment protection by encapsulation "m"	EN 60079-18:2015/AC:2018-09 IEC 60079-18:2014/ COR1:2018
34.	BAS EN ISO/IEC 80079-20-1:2020	Експлозивне атмосфере - Дио 20-1: Карактеристике материјала за класификацију гасова и пара - Испитне методе и подаци	Explosive atmospheres - Part 20-1: Material characteristics for gas and vapour classification - Test methods and data	EN ISO/IEC 80079-20-1:2019 ISO/IEC 80079-20-1:2017 ISO/IEC 80079-20-1:2017
35.	BAS EN 60079-25:2011	Експлозивне атмосфере - Дио 25: Самосигурни електрични системи	Explosive atmospheres - Part 25: Intrinsically safe electrical systems	EN 60079-25:2010 IEC 60079-25:2010
36.	BAS EN 60079-25/Cor1:2014	Експлозивне атмосфере - Дио 25: Самосигурни електрични системи	Explosive atmospheres - Part 25: Intrinsically safe electrical systems	EN 60079-25:2010/AC:2013
37.	BAS EN 60079-26:2015	Експлозивне атмосфере - Дио 26: Опрема с нивоом заштите опреме (ЕПЛ) Га	EN 60079-26:2015 Explosive atmospheres - Part 26: Equipment with Equipment Protection Level (EPL) Ga	EN 60079-26:2015 IEC 60079-26:2014
38.	BAS EN 60079-13:2018	Експлозивне атмосфере - Дио 13: Заштита опреме просторија под напритиском "п" и вјештачки вентилирана просторија "в"	Explosive atmospheres - Part 13: Equipment protection by pressurized room "p" and artificially ventilated room "v"	EN 60079-13:2017 IEC 60079-13:2017
39.	BAS EN 60079-10-2:2015	Експлозивне атмосфере - Дио 25: Самосигурни електрични системи	Explosive atmospheres - Part 10-2: Classification of areas - Explosive dust atmospheres	EN 60079-10-2:2015 IEC 60079-10-2:2015

СА Д Р Ж А Ј

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

51	Одлука о давању сагласности на Приједлог финансијског плана - Буџета ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске за 2023. годину	1
52	Одлука о давању сагласности на Приједлог програма рада ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске за 2023. годину	1
53	Одлука број: 04/1-012-2-5439/22	1
54	Одлука о продаји непокретности у власништву Републике Српске на Јахорини непосредном погодбом купцу Пандуровић Немањи из Источног Новог Сарајева	2
	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника министра за Ресор за трезор у Министарству финансија	2
	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника министра за Ресор за трезор у Министарству финансија	2
	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника министра за Ресор за управљање инвестицијама у Министарству финансија	2
	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника министра за Ресор за управљање инвестицијама у Министарству финансија	2
	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника министра за Ресор за правне послове у Министарству финансија	3
	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника министра за Ресор за правне послове у Министарству финансија	3
	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника министра за Ресор за рад и запошљавање у Министарству рада и борачко-инвалидске заштите	3
	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника министра за Ресор за рад и запошљавање у Министарству рада и борачко-инвалидске заштите	3
	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника министра за друмски саобраћај у Министарству саобраћаја и веза	3
	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника министра за друмски саобраћај у Министарству саобраћаја и веза	3
	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника министра за жељезнички, водни и ваздушни саобраћај у Министарству саобраћаја и веза	4
	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника министра за жељезнички, водни и ваздушни саобраћај у Министарству саобраћаја и веза	4
	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника министра за поштански саобраћај, телекомуникације и европске интеграције у Министарству саобраћаја и веза	4
	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника министра за поштански саобраћај, телекомуникације и европске интеграције у Министарству саобраћаја и веза	4
	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности руководиоца Централне јединице за хармонизацију за финансијско управљање и контролу и интерну ревизију у Министарству финансија	4

Рјешење о постављењу вршиоца дужности руководиоца Централне јединице за хармонизацију за финансијско управљање и контролу и интерну ревизију у Министарству финансија	4
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора Републичког секретаријата за законодавство	5
Рјешење о постављењу вршиоца дужности директора Републичког секретаријата за законодавство	5
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора Републичке дирекције за обнову и изградњу	5
Рјешење о постављењу вршиоца дужности директора Републичке дирекције за обнову и изградњу	5
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица	5
Рјешење о постављењу вршиоца дужности директора Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица	5
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора Агенције за државну управу	5
Рјешење о постављењу вршиоца дужности директора Агенције за државну управу	6
Рјешење о разрјешењу в.д. директора ЈУ Агенција за сертификацију, акредитацију и унапређење квалитета здравствене заштите Републике Српске	6
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈУ Агенција за сертификацију, акредитацију и унапређење квалитета здравствене заштите Републике Српске	6
Рјешење о разрјешењу директора Агенције за управљање одузетом имовином	6
Рјешење о постављењу вршиоца дужности директора Агенције за управљање одузетом имовином	6
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора ЈУ Дом за дјecu и омладину без родитељског старања "Рада Врањешјевић"	6
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈУ Дом за дјecu и омладину без родитељског старања "Рада Врањешјевић"	6
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора Јавне установе Пољопривредни институт Републике Српске	7
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора Јавне установе Пољопривредни институт Републике Српске	7
Рјешење о разрјешењу в.д. директора ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске	7
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске	7
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора ЈЗУ Завод за судску медицину Републике Српске	7
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈЗУ Завод за судску медицину Републике Српске	7
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора ЈЗУ Завод за трансфузијску медицину Републике Српске	8

Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈЗУ Завод за трансфузијску медицину Републике Српске	8	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника директора за оснивање и одржавање катастра непокретности у Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове	11
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора ЈЗУ Завод за стоматологију Републике Српске	8	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника директора за правне, кадровске и опште послове у Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове	11
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈЗУ Завод за стоматологију Републике Српске	8	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника директора за правне, кадровске и опште послове у Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове	11
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора Јавне научноистраживачке установе Институт за заштиту и екологију Републике Српске	8	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника директора за геодетске послове у Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове	12
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора Јавне научноистраживачке установе Институт за заштиту и екологију Републике Српске	8	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника директора за геодетске послове у Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове	12
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора Завода за образовање одраслих	9	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника директора за Сектор демографских и социјалних статистика у Републичком заводу за статистику	12
Рјешење о постављењу вршиоца дужности директора Завода за образовање одраслих	9	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника директора за Сектор демографских и социјалних статистика у Републичком заводу за статистику	12
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора ЈЗУ Специјална болница за физикалну медицину и рехабилитацију "Мљечаница" Козарска Дубица	9	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности замјеника директора Републичке дирекције за обнову и изградњу	12
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈЗУ Специјална болница за физикалну медицину и рехабилитацију "Мљечаница" Козарска Дубица	9	Рјешење о постављењу вршиоца дужности замјеника директора Републичке дирекције за обнову и изградњу	12
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора ЈЗУ Специјална болница за психијатрију Соколац	9	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Бања Лука	13
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈЗУ Специјална болница за психијатрију Соколац	9	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Бања Лука	13
Рјешење о разрјешењу в.д. директора ЈЗУ Завод за форензичку психијатрију Соколац	10	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Добој	13
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈЗУ Завод за форензичку психијатрију Соколац	10	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Добој	13
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора ЈЗУ Болница Требиње	10	Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Источно Сарајево	13
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈЗУ Болница Требиње	10	Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника директора Центра за пружање бесплатне правне помоћи, Сједиште Источно Сарајево	13
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора ЈУ Дом за лица са инвалидитетом Вишеград	10	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ И РУДАРСТВА	
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈУ Дом за лица са инвалидитетом Вишеград	10	55 Правилник о станицама за пуњење возила на природни гас	13
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности директора ЈУ Национални парк "Сутјеска" Тјентиште	11	ОГЛАСНИ ДИО	8 страна
Рјешење о именовању вршиоца дужности директора ЈУ Национални парк "Сутјеска" Тјентиште	11		
Рјешење о разрјешењу вршиоца дужности помоћника директора за оснивање и одржавање катастра непокретности у Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове	11		

